De non judicando juxta formam supplicationum, sed literarum expeditarum.

27. »Item cum ante confectionem literarum gratia apostolica sit informis, voluit, statuit, & ordinavit idem D. N. quod Judices in Romana Curia, & extra eam pro tempore existentes, etiamsi sint S. R. E. Cardinales, causarum Palatii apostolici Auditores, vel quicumque alii, non juxta formam supplicationum super quibusvis impetrationibus (nisi in dicta Curia dumtaxat sint commissiones justitiam concernentes per *Placet*, vel per S. R. E. Vicecancellarium juxta facultatem super hoc sibi concessam signatæ) sed juxta literarum super eisdem impetrationibus, & concessionibus confectarum tenores, & formas judicare debeant. Decernens irritum &c. Et si literæ ipse per præoccupationem, vel aliàs minus bene expeditæ reperiantur, ad illorum, quorum interest, instantiam, ad apostolicam Cancellariam remitti poterunt per ejus officiales, quibus hujusmodi tenores, & formas restringere convenit, ad formas debitas reducendæ.

De regulis Cancellariæ producendis.

28. »Item attendens D. N. Papa, quod super habendis de Cancellaria apostolica regulis, & constitutionibus inibi descriptis faciliter per eos, qui in Romana Curia indiguerint, ad ipsam Cancellariam recursus dirigi potest, nec consultum foret, quod super earumdem regularum, & constitutionum (quæ juxta varietatem concurrentium causarum, & negotiorum aliquoties immutari convenit) probando tenore, vel effectu testium plerumque tenacem desuper memoriam non habentium, depositionibus stari deberet, voluit, statuit, & ordinavit, quod deinceps quilibet ex Auditoribus causarum Palatii Apostolici, & aliis (etiamsi S. R. E. sint Cardinales) in ipsa Curia pro tempore deputatis auctoritate apostolica Judicibus, etiam in causis actu pendentibus, super hujusmodi tenore, vel effectu probando dumtaxat stet, fidemque adhibeat schedulæ, seu scripturæ desuper à duobus majoris Præsidentiæ, quod danda sit, à tergo signatæ, & etiam à duobus aliis literarum apostolicarum Abbreviatoribus in ipsa Cancellaria auscultatæ, & Vicecancellarii, seu dictam Cancellariam Regentis manu subscriptæ, ut moris est; quidquid autem secus fieri contigerit, nullius sit roboris, vel momenti.

De subrogandis Collitigantibus.

29. »Item D. N. cupiens litium succedere anfractus, & ne novi colligitantibus adversarii dentur, providere voluit, statuit, & ordinavit, quoties deinceps aliquem super quovis beneficio ecclesiastico collitigantem in Jure, vel ad Jus, si quod forsan ejus adversario in dicto beneficio competierit, subrogari contigerit (dummodo prædictus collitigans in dicto beneficio intrusus non fuerit, nec super eo contra dictum adversarium, postquam illud per triennium pacifice possederit, lis tunc mota fuerit) aliorum quorumlibet de præmisso Jure, sive tunc vacet, vel cum vacaverit, impetrationes, etiam motu proprio infra mensem, ante concessionem hujusmodi factæ, nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus cupiens eorum fraudibus obviare, qui viventium beneficia illorum præsertim, quibus aut propter senium, aut propter infirmitatem immineret vitæ periculum, impetrant, ut illis decedentibus tamquam collitigantes in eorum juribus facilius subrogentur; voluit, ut deinceps nullus in Jure, vel ad Jus in beneficio defuncti, quod illo vivente in casibus præmissis, vel similibus impetraverit, aliquo modo subrogetur, ac subrogatio, vel gratia, si neutri, si nulli, seu novæ provisionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus suffragetur, quod etiam strictissime observari mandavit in impetrationibus beneficiorum per privationem, & amotionem ex quibusvis criminibus, & excessibus forsan penetratis, etiamsi usque ad definitivam sententiam, quæ tamen in rem non transiverit judicatam, processum foret.

De verisimili Notitia.

30. »Item voluit, & ordinavit, quod omnes gratiæ, quas de quibusvis beneficiis ecclesiasticis cum Cura, vel Regularibus per obitum quarumcumque personarum vacantibus in antea fecerit, nullius roboris, vel momenti sint, nisi post obitum, & ante Datam gratiarum hujusmodi tantum tempus effluxerit, quod interim vacationes ipsæ de locis, in quibus personæ prædictæ decesserint, ad notitiam ejusdem SS. D. N. verisimiliter potuerint pervenire.

Non valeant commissiones causarum, nisi literis expeditis.

31. »Item quod omnes, & singulæ commissiones causarum, quas in antea fieri contigerit, obtentæ, vel occassione concessionum dumtaxat apostolicarum de beneficiis ecclesiasticis gratiarum, super quibus literæ apostolicæ confectæ non fuerint, ac processus desuper habendi, nullius sint roboris, vel momenti.

De impetrantibus beneficia per obitum Familiarium Cardinalium.

32. »Item voluit, quod impetrans beneficium vacans per obitum familiaris alicujus Cardinalis, teneatur exprimere nomen, & titulum ipsius Cardinalis, ut si ille in Curia fuerit, ipsius ad id accedat assensus, aliàs desuper gratia sit nulla; & idem servari voluit, si Cardinales quomodolibet ab ipsa Curia absentes, & ubilibet etiam in locis infra duas dietas vicinis decedentes, familiamque, & lares in eadem Curia retinentes, ab ipsa Curia recesserint ad eamdem illico reversuri, & infra decem, vel ad summum quindecim dies vere, & personaliter reversi fuerint. Ita quod Cardinalibus aliàs quàm, ut præfertur, ex quacumque causa quantumlibet necessaria, & hic necessario exprimenda, absentibus facultas præstandi consensum hujusmodi non competat, sed beneficia hujusmodi ad liberam Sanctitatis suæ, & Sedis Apostolicæ provisionem, & dispositionem pertineant. Declarans, regulas, & constitutiones suorum Prædecessorum etiam à die earum editionis, & publicationis super assensu hujusmodi præstando sic intellectas, & intelligendas fuisse. Irritumque &c. attentari decernens. Quodque si prædicti familiares eorumdem Cardinalium familiares esse desierint, seu ad aliorum Cardinalium familiaritatem similem transierint, quoad beneficia, quæ familiaritate durante obtinuerint, & in quibus, vel ad quæ priori ipsa familiaritate durante jus eis competierit, Cardinales, quorum prius familiares fuerint, suum debeant adhibere consensum. Declarans præsertim, constitutionem locum non habére in illis beneficiis, quæ familiares ipsi, tempore obitus eorum in dicta Curia, vel extra eam, obtinerent, aut antea obtinuissent, & ratione officiorum per eos obtentorum dictæ dispositioni generaliter reservata, vel affecta fuisse apparerent. Necnon illos quoad effectum dictæ constitutionis familiares eorumdem Cardinalium censeri, qui ipsorum Cardinalium familiares continui commensales ad minus per quatuor menses, computato etiam tempore ante promotionem ad Cardinalatum, fuisse probarentur; decernens irritum &c.

Super eadem familiaritate.

33. »Idem D. N. ad evitandas lites, & contentiones, quæ ex præcedenti sua constitutione exoriri possent, vestigiis Prædecessorum suorum inhærendo, voluit, statuit, & ordinavit, quod si beneficia, quæ per obitum familiarium continuorum comensalium eorumdem Cardinalium in futurum vacabunt, cessantibus apostolicis reservationibus ad alterius Cardinalis collationem, vel aliam dispositionem pertinere deberent, in dicta præcedenti constitutione non comprehendantur quoad hoc, ut in provisionibus talium beneficiorum super expeditione literarum illius Cardinalis, cujus familiaris defunctus ille extitit, consensus requiri debet. Sed beneficia hujusmodi ad collationem, seu quamvis dispositionem Cardinalis Ordinarii Collatoris, ut præfertur, libere spectare censeantur; & si apud Sedem Apostolicam beneficia hujusmodi per obitum dictorum familiarium vacaverint, tunc in provisione talium beneficiorum, super expeditione literarum, illius Cardinalis exigatur consensus, si in Romana Curia præsens fuerit, ad quem eorumdem collatio, & dispositio, ut præfertur, pertinere deberet; ita ut Cardinalis Ordinarius Collator in concursu cum Cardinali Patrono semper præferri debeat, salvis tamen semper indultis concessis, & concedendis eisdem S. R. E. Cardinalibus, decernens irritum &c.

Signatura per Fiat *præferatur alteri per* Concessum.

34. »Item voluit idem D. N. quod concurrentibus eadem die super quocumque beneficio per *Fiat* & *Concessum* Signaturis, ex eis per *Fiat* etiam ut petitur habens, alteri per *Concessum* etiamsi in illa per *Concessum* prægnatiores, & quantumlibet privilegiatæ essent clausulæ.

De annali possessore.

35. »Item SS. D. N. ut improbi lites exquirentium motus reprimantur, voluit, statuit, & ordinavit, quod quicumque beneficium ecclesiasticum, tunc per annum immediate præcedentem pacifice possessum, & quod certo modo vacare prætenditur, deinceps impetraverit, nomen, gradum, & nobilitatem possessoris ejusdem, & quot annis ipse illud possederit, ac pacificam, & determinatam, ex qua clare poterit constare, quod nullum ipsi possessori in dicto beneficio Jus competat, causam in hujusmodi impetratione exprimere, & infra sex menses ipsum possessorem ad judicium evocari facere, causamque ex tunc desuper infra annum usque ad sententiam definitivam inclusive prosequi debeat, & teneatur. Alioquin impetratio prædicta, & quæcumque inde sequuta nullius existant firmitatis. Et idem impetrans de damnis, & interesse possessorem prædictum contingentibus ei satisfacere, & si possessorem ipsum injuste, frivole, & indebite molestare repertus extiterit, quinquaginta florenos auri persolvere Cameræ Apostolicæ sit adstrictus, nec alius quàm præmissæ vacationis modus etiam per literas si neutri, aut subrogationis, aut aliàs sibi quoad hoc, ut beneficium hujusmodi ea vice consequi, aut obtinere valeat, quomodolibet suffragetur, illudque nullatenus in antea litigiosum propterea censeatur. Quod etiam extendi voluit ad impetrantes beneficia ecclesiastica cujuscumque qualitatis per privationem, & amotionem, vel aliàs propter commissa, excessus, & crimina vacantia, vacatura, & similiter ad impetrantes beneficia tamquam vacantia per devolutionem.

De triennali.

36. »Item statuit, & ordinavit idem D. N. quod si quis quæcumque beneficia ecclesiastica qualiacumque sint absque simoniaco ingressu, ex quovis titulo, apostolica, vel ordinaria collatione, aut electionis hujusmodi confirmatione, seu præsentatione, & institutione illorum, ad quos beneficiorum hujusmodi collatio, provisio, electio, & præsentatio, seu quævis alia dispositio pertinet, per triennium pacifice possederit (dummodo in beneficiis hujusmodi, si dispositioni apostolicæ ex reservatione generali in corpore Juris clausa reservata fuerint, se non intruserit) super eisdem beneficiis taliter possessis molestari nequeant, necnon impetrationes quaslibet beneficiis ipsius sic possessis factas, & irritas & inanes censeri debere decrevit, antiquas lites super illis motas penitus extinguendo.

De non appellando ante sententiam definitivam.

37. »Item idem D. N. ut finis litibus celerius imponatur, & litigantium parcatur sumptibus, & expensis, suorum Prædecessorum constitutionibus, & statutis inhærendo, statuit, & ordinavit, quod in causis pendentibus, & quas imposterum contigerit agitari, nulli ante definitivam sententiam liceat appellare, nec appellatio, si fuerit emissa, debeat admitti, nisi ab interlocutoria, quæ vim habeat definitivæ, vel à gravamine minime concernente negotium principale, quod non possit per appellationem à definitiva sententia reparari: nullæque causæ appellationum committantur, nisi in commissione exprimatur, quod interlocutoria vim definitivæ habeat, vel gravamen sit tale, quod in appellatione definitiva non valeat reparari; alioquin appellationes, & commissiones imposterum, & quidquid inde sequutum fuerit, nullius sint roboris, vel momenti, commissionibus appellationum jam Judicibus præsentatis, & exhibitis in suo robore permansuris, in quibus latis super eisdem sententiis secundo, vel ulterius, ab eis non liceat appellare, appellantes vero, & appellationes etiam ab Interlocutoriis, & gravaminibus hujusmodi suo, vel alterius nomine prosequentes, si succubuerint, ultra expensas, & damna, ad quæ reficienda de Jure condemnatus compellitur, viginti florenorum auri pœna mulctentur.

Non stetur commissioni post conclusionem.

38. »Item statuit, & ordinavit, quod in commissionibus de justitia, seu mandatis etiam consistorialibus per eum, seu de ejus mandato, vel auctoritate in causis in quibus conclusum existat, imposterum concedendis, etiamsi in eis de conclusione hujusmodi implicite, vel explicite mentio facta fuerit, nihil censeatur esse concessum, nisi per concessionem hujusmodi commissioni eidem conclusioni, ac præsenti regulæ derogetur expresse.

De literis Religiosorum expediendis.

39. »Item voluit, & ordinavit, quod si aliqui Religiosi petunt aliquod beneficium ad nutum amovibile cum clausula, quod exinde pro solo nutu Abbatis, vel Superioris, amoveri non possint, literæ quoad ipsam clausulam nullatenus expediantur, nisi idem D. N. ponat in signatura, quod non possint amoveri, vel ad partem ipsam concedat.

De clausula ponenda in literis permutationis beneficiorum.

40. »Item si committantur alicujus beneficii resignationis receptio, ponatur clausula, *Attente quoque providens &c.* &, si ex causa permutationis resignationes fiant, ponatur clausula, *Quod neuter permutantium Jus acquirat*: nisi quilibet ipsorum Jus habuerit in beneficio per ipsum resignato.

De supplendis defectibus.

41. »Voluit, quod si petatur suppleri defectus in genere, nullatenus literæ desuper concedantur, nisi in petitione desuper hujusmodi defectus exprimantur, vel per *Fiat ut petitur*, supplicatio signata fuerit.

De derogatione Jurispatronatus.

42. »Item voluit, quod super quovis beneficio ecclesiastico de Jurepatronatus laicorum non expediantur literæ, nisi ponatur expresse, quod tale beneficium tanto tempore vacavit, quod ejus collatio ad Sedem Apostolicam legitime est devoluta, vel quia tempus patronis laicis ad præsentandum à Jure præfixum lapsum existat, aut ad id patronorum ipsorum accedat assensus; & si per ipsum Jurispatronatus hujusmodi mentio dispositive, ac specifice, & determinate, non autem conditionaliter fiat, si illud ad aliquem Regem, Ducem, Marchionem, aut alium Principem pertineat. Et si de hoc in literis provisionis, vel mandato de providendo de dicto beneficio, similis mentio facta non fuerit, non censeatur quomodolibet derogatum.

De

BIBLIOTECA CENTRAL

De commendis.

43. »Item voluit, quod nulli seculari de regulari, nec Religioso de seculari beneficiis commenda detur, nisi in signatura, vel per clausulam ad partem super petitione commendæ hujusmodi, de commenda ipsa mentio fiat.

De reformationibus.

44. »Item voluit, statuit, & ordinavit, quod super quibuscumque reformationibus signatis super impetrationibus quorumcumque beneficiorum vacantium, vel certo modo vacaturorum, in quibus petitur, quod literæ super prima Data expediri possint, si ex hujusmodi expeditione sub tali Data cuipiam videatur posse fieri præjudicium. Literæ hujusmodi sub ipsa prima Data nullatenus expediantur, nisi reformationes hujusmodi per *Fiat sub prima Data* signatæ fuerint.

De consensu in resignationibus, & pensionibus.

45. »Item voluit, & ordinavit, quod super resignatione cujuscumque beneficii ecclesiastici, seu cessione juris in eo, quam in manibus suis, vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, apostolicæ literæ nullatenus expediantur, nisi resignans, vel cedens, si præsens in Romana Curia fuerit, personaliter, alioquin per procuratorem suum ad hoc ab ea specialiter constitutum, expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expresse consenserit, & juraverit, ut moris est. Et si ipsum resignantem, seu cedentem pluries super uno, & eodem beneficio in favorem diversarum personarum successive consentire contigerit, voluit Sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alii posteriores consensus, ac literæ eorum prætextu etiam sub priori Data expeditæ pro tempore nullius sint roboris, vel momenti, nec literæ reservationis, vel assignationis etiam motu proprio cujusvis pensionis annuæ super alicujus beneficii fructibus expediri possint, nisi de consensu illius, qui pensionem persolvere tunc debebit.

In ingressu religionis.

46. »Item non dentur literæ super beneficiis vacaturis per ingressum religionis, nisi professio præcesserit Datam desuper petitionis.

Non valeat impetratio facta per modum in Cancellaria exprimendum.

47. »Item voluit, quod si petatur aliquod beneficium vacans per modum in Cancellaria Apostolica exprimendum, talis impetratio non valeat, nec literæ desuper expediantur.

De executione facienda.

48. »Item voluit, & statuit, & ordinavit, quod quotiescumque per signaturam suam, vel de ejus mandato factam super exequendis aliquibus, cum adjectione proprii nominis, vel dignitatis cujusvis Judex datur, literæ desuper expediantur cum expressione, quod idem Judex executionem faciat per seipsum.

De dispensationibus in gradibus consanguinitatis.

49. »Voluit, quod in literis dispensationum super aliquo gradu consanguinitatis, vel affinitatis, aut alias prohibito, ponatur clausula, *Si mulier rapta non fuerit.* Et si scienter, ponatur clausula, *addita in quaterno.*

Super defectu natalium.

50. »Voluit, quod in dispensationibus super defectum natalium, quod possint succedere in bonis temporalibus, ponatur clausula, *Quod non præjudicetur illis, ad quos successio bonorum ab intestato pertinere debeat.*

Super dispensationibus.

51. »Item quod per quamcumque signaturam in quavis gratia, nullatenus dispensatio veniat, nisi specialiter exprimatur, vel dicta gratia totaliter effectum hujusmodi dispensationis concernat, vel aliàs nihil conferat, aut operetur.

Nullis suffragetur dispensatio, nisi literis confectis.

52. »Item cum concessiones super gratiis dispensationum quarumcumque, quibusvis per ipsum D. N. concessarum, vel concedendarum, per regulas Cancellariæ apostolicæ sint provide limitatæ, licèt aliquando in petitionibus super hujusmodi concessionibus oblatis, multa sint petita, ne quis talium concessionum prætextu id dispensative tenere, aut facere præsumat, ad quod concessiones hujusmodi se non extendant, voluit idem D. N. quod nulla talis dispensatio cuipiam in Judicio, vel extra suffragetur, antequam super ea literæ apostolicæ sint confectæ.

De clausulis ponendis in literis Indulgentiarum.

53. »Item voluit, quod in literis Indnlgentiarum ponatur, quod si ecclesiæ, vel capellæ, aut aliàs aliqua Indulgentia fuerit concessa, de qua inibi specialis mentio facta non sit, hujusmodi literæ sint nullæ.

De Indulgentiis concessis ad instar.

54. »Item voluit D. N. quod literæ super Indulgentiis non expediantur *ad instar*, nisi specificentur.

De exprimendo valore beneficiorum in impetrationibus.

55. »Item voluit, quod in gratiis, quas quibusvis personis de beneficiis vacantibus, seu certo modo vacaturis fieri contigerit, illorum, & aliorum quorumcumque beneficiorum, quæ dictæ personæ tunc obtinuerint, seu de quibus eis fuerit provisum, vel concessum, aut mandatum provideri, verus annuus valor per marchas argenti, aut sterlingorum, vel libras Turonen. parvorum, seu florenos auri, aut ducatos, vel uncias auri, seu aliam monetam, secundum communem æstimationem exprimatur, nisi personæ prædictæ beneficia, quæ tunc obtinuerint, aut in quibus, vel ad quæ Jus eis competit, juxta ipsarum oblationes, aut aliàs dimittere teneantur, alioquin gratiæ prædictæ sint nullæ. Et idem servetur in gratiis, quas à Sanctitate sua motu proprio emanare contigerit; quoad beneficia tamen, de quibus per Sanctitatem suam pro tempore providetur, seu provideri mandatur, aut aliàs disponitur, ac literis, per quas pro tempore ad ecclesiarum patriarchalium, & cathedralium, ac monasteriorum regimina promotis, conceditur, ut monasteria, & alia beneficia ecclesiastica secularia, & regularia per eos obtenta, & in quibus, & ad quæ Jus eis competit, retinere possint.

De clausulis in beneficiis vacantibus ponendis.

56. »Voluit, & ordinavit, quod quando providet, seu mandat provideri alicui de beneficio ecclesiastico vacante, tunc dari poterunt clausulæ, si petantur, *etiamsi illud quovis modo &c. seu per constitutionem* Execrabilis *vacet; & specialiter reservatum inter aliquos litigiosum sit, & ejus collatio devoluta fuerit, & si pro Collitigante, vel per subrogationem, aut si neutri, vel si nulli &c.* petente, si tunc lis specifice exprimatur, nec detur aliqua generalis reservatio dispositive, nisi desuper in concessione specialis, & expressa, ac pure, & non sub conditione mentio fiat, & tunc reliquæ reservationes ibi contentæ veniant. Si vero tempore expeditionis inde literarum generalis reservatio hujusmodi probari non possit, aut in novis provisionibus, seu pro Collitigantibus; *Si neutri*, vel *si nulli &c.* sit expressum, quod ab aliquibus asseritur, illum, cujus beneficium conceditur, Collectorem, vel unicum Subcollectorem, Abbreviatorem, vel Familiarem, Notarium, aut dictæ Sedis Officialem fuisse clausula ponatur, *etiamsi dictum beneficium ex eo quod talis Collector, vel unicus Subcollector, Abbreviator, vel Familiaris, Notarius, aut dictæ Sedis Officialis fuit, dispositioni apostolicæ generaliter reservatum existat, dummodo non sit in eo alicui specialiter Jus quæsitum.* In reliquis vero nulla clausula detur, unde reservatio generalis elici possit, nisi desuper signatura per duplex *Fiat*, signata sit, aut reservatio, vel aliàs specialiter habeatur.

De expressione qualitatum beneficiorum in impetrationibus.

57. »Item voluit, quod super beneficiis ecclesiasticis de qualitatibus illorum, videlicet an dignitates, personatus, vel officia sint, eisque immineat cura animarum, & qui ad illa consueverint per electionem assumi, mentio fiat, aliàs gratiæ desuper factæ sint nullæ. Et si qualitates hujusmodi affirmative, vel conditionaliter non exprimantur, negativa expresse desuper fiat in beneficiis, quæ tales qualitates, vel ex eis aliquas consueverint habere.

De beneficiis vacantibus per contractum matrimonii.

58. »Item si reservetur beneficium per contractum matrimonii non dentur alii modi vacationum de futuro, nec censeatur beneficium reservatum specialiter, vel affectum, nisi sequatur matrimonium; sed in beneficiis per promotionem, aut ingressum religionis, vel assecutionem vacaturis ponatur clausula, etiamsi non petatur, *cum beneficia hujusmodi præmisso, vel aliàs quovis modo &c.* præterquam per obitum obtinentis vacare contigerit, etiamsi vacent, decernens irritum &c.

De clausulis ponendis in literis Religiosorum.

59. »Item voluit, quod si petatur, aliquem in religionem recipi, & sibi de quovis beneficio ecclesiastico provideri per simplicem signaturam *Fiat*, receptio hujusmodi dumtaxat detur, adjecto, *si petens idoneus sit, aut aliud canonicum impedimentum non obsistat*, & exprimatur, si certus numerus regularium sit ibidem, cui etiam non derogetur, nisi expresse concedatur, & si numerus iste non existat, ponatur, *dummodo receptionis locus hujusmodi nimium propterea non gravetur.* Possintque executores provisionis hujusmodi ad receptionem emissionis professionis, non expectato probationis anno, procedere.

De translatione Religiosorum.

60. »Item si Regularis petat sibi de beneficio ab aliquo monasterio, vel alio regulari loco dependente provideri, & appareat ex petitione hujusmodi, quod alterius monasterii, vel loci religiosi sit, licèt ibi translatio non petatur, nihilominus illa veniat.

De clausula, si est ita.

61. »Item, quod in literis super beneficiis per constitutionem, *Execrabilis*, vacantibus ponatur clausula, *Si est ita*, similiter de quibuscumque narratis informationem facti requirentibus.

Petenti provideri de vacaturo, dentur literæ de vacanti.

62. »Item petenti sibi provideri de vacaturo dentur literæ de vacanti, prout expedierit impetranti.

Revocatio decimarum, & aliarum impositionum.

63. »Item revocavit quascumque decimarum, necnon subsidiorum, vigesimæ, & aliorum onerum impositiones ex quavis causa emanatas (non tamen decimarum, subsidiorum, & onerum impositorum ex quavis causa, & occasione expeditionis contra Turcas, & orthodoxæ Fidei hostes) & quascumque facultates super decimarum, vigesimæ, & onerum hujusmodi exactione quibusvis fructuum & proventuum Cameræ Apostolicæ debitorum, Collectoribus, & Apostolicæ Sedis Nuntiis ab eisdem Prædecessoribus concessas. Suspendit quoque ad suæ Sanctitatis, & Sedis Apostolicæ beneplacitum, quascumque plenarias Indulgentias ab eisdem Prædecessoribus ex quavis causa, etiam expeditionis hujusmodi, si quæ per Nuntios, vel Quæstores deferebantur, concessas, necnon deputandi, & eligendi Confessores, qui plenarie absolvant, & alia faciant ad earumdem Indulgentiarum suspensarum effectum, reliquasque facultates, ipsas Indulgentias quomodolibet concernentes, præterquam quoad ea, in quibus Indulgentiæ, & facultates in aliqua sui parte sint sortitæ effectum; ita ut illis, qui implentes injuncta eis in literis Indulgentiarum hujusmodi jam consequuti sunt facultatem eligendi Confessores, qui absolvant eos plenarie in mortis articulo, per hujusmodi suspensionem non præjudicetur, quin facultate ipsa uti possint in futurum; decrevit quoque irritum, & inane quidquid facultatum revocatarum earumdem prætextu imposterum contigerit attentari.

Revocatio facultatum percipiendi pretium officiorum.

64. »Item revocavit, cassavit, & annullavit, ac irritas declaravit quascumque facultates percipiendi pretium officiorum Romanæ Curiæ pro tempore vacantium in toto, vel in parte, quasvis concessiones, & collationes, aliasque dispositiones per fel. rec. Clemente XII. aliosque Prædecessores de dictis officiis, etiam ex die collationum, concessionum, & dispositionum earumdem in antea vacaturis, in favorem quarumcumque personarum, ecclesiarum, monasteriorum, piorum locorum, collegiorum, seu eorum mensarum, etiam perpetuo, etiam in vim contractus, & ex titulo oneroso, & sub quavis alia verborum forma, quam & præmissorum tenore pro expressis haberi voluit, concessas, & factas, quoad officia, quæ post obitum dictorum Prædecessorum vacarunt, & imposterum quomodolibet vacabunt. Item revocavit quoque, cassavit, & annullavit, ac irritas declaravit, quascumque infeudationes, investituras, gratias, concessiones quoquomodo etiam in emphyteusim ad tempus, seu in perpetuum, etiam motu proprio; & de plenitudine potestatis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis (extra tamen Consistorium, & sine S. R. E. Cardinalium consilio, & consensu à die constitutionis fel. rec. Pii V. PP. Prædecessoris sui super prohibitione alienandi, & infeudandi Civitates, & Loca S. R. E. sub datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quarto kalend. Aprilis, Pontificatus sui anno secundo, usque in præsentem diem, per quoscumque Romanos Pontifices. suos Prædecessores, aut mandato, vel auctoritate eorum quomodocumque, & qualitercumque, & quovis colore factas, & concessas ac civitatibus, terris, oppidis, castris, arcibus, & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Sanctæ Sedi Apostolicæ tam mediate, quam immediate subjectis, tunc videlicet de tempore dictarum infeudationum, investiturarum, gratiarum, & concessionum nondum devolutis, necnon quascumque prorogationes, & extensiones quarumcumque infeudationum, investurarum, gratiarum, & concessionum de dictis civitatibus, terris, oppidis, castris, arcibus, & locis, tunc videlicet de tempore dictarum prorogationum, & extensionum nondum finitarum quibusvis personis cujuscumque gradus, status, conditionis, & præeminentiæ, etiamsi imperiali, regali, ducali, aut alia quavis præfulgeant dignitate, etiam in vim contractus, & ex quocumque titulo, etiam oneroso, & per quascumque tam sub plumbo, quàm in forma Brevis sub annulo piscatoris, aut etiam alias quomodocumque, & qualitercumque, expeditas literas, ac sub quavis verborum forma, quam & præmissorum »om-

BIBLIOTECA CENTRAL

»omnium tenores, S. S. pro expressis haberi voluit, la-
»tissime extendendos.

Quod fructus in tertia parte augeri possint vigore clausulæ.

65. »Item cum nonnulli in impetrationibus benefi-
»ciorum ecclesiasticorum pro tempore vacantium, & cer-
»to modo vacaturorum, asserendo illorum fructus &c.
»certum per eos expressum annuum valorem non exce-
»dere, nonnumquam obtineant à Sanctitate sua, ut hu-
»jusmodi valorem annuum augere possint, ut verius pos-
»sit in confessione literarum super hujusmodi impetratio-
»nibus, summa, aut valor annuus exprimi, aliter desu-
»per non specificato, ne de veritate hujusmodi conces-
»sionis imposterum hæsitari contingat; declaravit, præ-
»textu concessionis hujusmodi, valorem ipsum usque ad
»tertiam partem valoris expressi, & in prima quæ desu-
»per fiet literarum expeditione dumtaxat augeri posse, &
»eas, quas literis jam expeditis cum expressione valoris
»specificati, aut non integro augmento prædicto, denuo
»desuper expediri contigerit, literis; cum aliquo aug-
»mento valoris hujusmodi, nullius esse roboris, vel mo-
»menti, etiamsi motu proprio beneficiales gratiæ, & dis-
»positiones quæcumque à Sanctitate sua emanaverint.

De insordescentibus.

66. »Item ne personis, pro quibus literæ suæ Sancti-
»tatis emanabunt, ob generalem absolutionem à censu-
»ris ecclesiasticis, quibus ligati forent, ad eorum effec-
»tum indifferenter concedi, & in literis apostolicis appo-
»ni solitam, præstetur occasio censuras ipsas vilipenden-
»di, & insordescendi in illis, statuit, & ordinavit, hu-
»jusmodi absolutionem, & clausulam in literis, quas in
»futurum cum illa concedi continget, non suffragari non
»parentibus rei judicatæ, incendiariis, violatoribus eccle-
»siarum, falsificatoribus, & falsificari procurantibus li-
»teras, & supplicationes apostolicas, & illis utentibus,
»receptatoribus, & fautoribus eorum, ac res vetitas ad
»infideles deferentibus, violatoribus ecclesiasticæ liber-
»tatis, via facti ausu temerario apostolicis mandatis non
»obtemperantibus, & Nuntios, vel Executores Aposto-
»licæ Sedis, & ejus Officialium, ejus commissa exequen-
»tes impedientibus, qui propter præmissa, vel aliquod
»eorum excommunicati à Jure, vel ab homine per qua-
»tuor menses scienter excommunicationis sententiam
»hujusmodi sustinuerint; & generaliter quibuscumque
»aliis, qui censuris aliquibus, etiam aliàs, quàm ut
»præfertur, quomodolibet ligati, in illis per annum
»continuum insorduerint.

Officiales nihil exigant ultra debitum.

67. »Item idem Dominus Noster exactionibus, quas
»Sanctitas sua non sine displicentia plerumque fieri in-
»tellexit per Officiales Romanæ Curiæ, qui constitutis sibi
»emolumentis pro exercitio officiorum, quæ obtinent,
»non contenti, ultra à prosequentibus negotiorum quo-
»rumdam expeditionem in eadem Curia exigere non ve-
»rentur, obviare volens districte præcipiendo inhibuit
»omnibus, & singulis, quævis officia, in eadem Curia ob-
»tinentibus, ne de cetero quidquam prætextu officiorum,
»quæ obtinent, quovis colore, etiam celerioris expeditio-
»nis, ultra emolumenta hujusmodi exigere, seu ad hunc
»effectum expeditionem eorum, quæ ei incumbunt, ma-
»litiose differre, sub excommunicationis, & præter illam
»suspensionis à perceptione emolumentorum hujusmodi
»pro prima ad semestre, & pro secunda ad annum, &
»pro tertia vicibus, quibus sic excederent, privationis
»officiorum per eos obtentorum, in quibus sic excesserint,
»pœnis; ac voluit, quod S. R. E. Vicecancellarius, &
»Camerarius, excedentes ipsos respective, prout ei sub-
»sunt, per subtractionem emolumentorum eorumdem, ac
»aliàs, ut præfertur, compellant ab hujusmodi illicitis
»exactionibus abstinere, ac contra eos per prædictas pœ-
»nas, & alias, prout melius expedire viderint, procedant.

Reservatio beneficiorum vacantium Sede Apostolica vacante.

68. »Item Sanctissimus D. N. provide considerans
»consuevisse quandoque Romanos Pontifices Prædecesso-
»res suos beneficia, quæ vacante Sede Apostolica vaca-
»re contigerant, dispositioni suæ reservare, intendens de
»beneficiis hujusmodi, tam conclavistis, quam pauperi-
»bus Clericis, & aliis benemeritis personis providere,
»omnia & singula beneficia per regulas Cancellariæ apos-
»tolice, aut quaslibet alias apostolicas constitutiones tem-
»porales Romani Pontificis pro tempore existenti disposi-
»tioni quomodolibet, & ex qua vis causa reservari solita
»quæ à die obitus fel. rec. Clem. XII. Prædecessoris sui,
»usque ad diem septimam decimam Augusti currentis
»vacaverunt, & de quibus per quoscumque ordinarios
»Collatores, tunc dispositum non fuerat, suæ provisioni,
»ac dispositioni reservavit, decernens irritum &c.

Revocatio indultorum supervenientiæ.

69. »Item quia ad importunam nonnullorum sugges-
»tionem, quandoque contigit, prædecessores suos Ro-
»manos Pontifices pro tempore existentes, sub contracto-
»rum debitorum, vel diversis aliis prætextibus concessis-
»se, & indulsisse Beneficiatis, ut fructus suorum benefi-
»ciorum aut partem eorum anticipatis solutionibus ad
»tempus elocare, vel erga creditores, aut quascumque
»alias personas obligare, vel hypothecare, in solutum da-
»re, aut aliàs quomodolibet de eis disponere liceret, ad
»tempus minime restrictum, ad vitam supplicantium cum
»gravi successorum præjudicio, & ecclesiarum detrimen-
»to. Ideo indemnitati ecclesiarum, & successorum in be-
»neficiis hujusmodi salubriter consulere volens, revoca-
»vit, cassavit, & annullavit omnia, & singula indulta,
»& facultates in ea parte, qua necdum vere, & realiter
»suum sortita sunt effectum, per quoscumque Romanos
»Pontifices prædecessores suos hactenus ad favorem qua-
»rumcumque personarum concessas, quibus eis, vel eo-
»rum singulis, ullo modo, & ex quavis causa, vel præ-
»textu permittitur fructus certos, vel incertos, jura, ob-
»ventiones, & emolumenta quæcumque quorumlibet be-
»neficiorum per eos obtentorum anticipatis solutionibus
»ultra unicum annum elocare, arrendare, ad firmam,
»vel responsionem concedere, vel eos ad favorem qua-
»rumcumque personarum quomodolibet obligare, vel
»hypothecare, in solutum dare, aut de eis quomodoli-
»bet, & ex quavis causa disponere pro tempore, ad vi-
»tam Beneficiatorum, & tempus, quo beneficia hujus-
»modi obtinuerint, minime restricto, & coarctato, illo-
»rum tenores &c. decernens irritum &c.

Quod Cardinales non comprehendantur sub regulis faciendis.

70. »Item cum S. R. E. Cardinales SS. D. N. assis-
»tant, ac propterea debeant specialibus prærogativis, &
»privilegiis gaudere, idem D. N. statuit, ordinavit, de-
»crevit, quod in quibuscumque constitutionibus, & re-
»gulis per Sanctitatem suam edendis non comprehen-
»dantur, neque comprehensi censeantur ipsi Cardinales,
»nisi illæ eorumdem Cardinalium favorem concernant,
»vel constitutiones edendæ de eorumdem Cardinalium,
»vel majoris partis eorum consilio editæ fuerint. seu
»eisdem regulis, & constitutionibus facta fuerit ipso-
»rum Cardinalium expressa mentio.

Quod regulæ Cancellariæ non comprehendantur sub generalibus derogationibus.

71. »Item Sanctitas sua statuit, & declaravit, quod
»præmissis, & quibusvis aliis regulis Cancellariæ suo
»tempore edendis, ac publicandis, numquam censeatur
»derogatum in quibuscumque constitutionibus, literis,
»brevibus, indultis, & aliis ordinationibus apostolicis,
»etiam motu proprio, & ex certa scientia emanatis, per
»quæcumque verba, & decreta derogatoria, irritantia,
»uni-

BIBLIOTECA CENTRAL

»universalia, & amplissima, & clausulas quantumcum-
»que efficacissimas, etiam derogatorias, atque specialis,
»& individuæ expressionis vim habentes, & habentia,
»nisi facta fuerit de illis expressa mentio, & non ali-
»ter, nec alio modo.

De potestate Reverendissimi Domini Vicecancellarii, & Cancellariam Regentis.

72. »Primo, quod possit committere absolutionem illo-
»rum, qui ignorantes in supplicationibus, vel in literis
»apostolicis aliquid scriberent, corrigerent, vel delerent.
»Item, quod possit corrigere, nomina, & cognomi-
»na personarum, non tamen eorum, quibus gratiæ, &
»concessiones fiunt, ac beneficiorum, dum tamen de cor-
»pore constet.
»Item, quod possit omnes causas beneficiales, etiam
»non devolutas, committere in Curia cum potestate ci-
»tandi ad partes.
»Item, quod processus apostolica auctoritate decre-
»tos aggravare possit cum invocatione brachii secularis,
»& sententias executioni demandari facere contra intru-
»sos, & intrudendos, per literas apostolicas desuper
»conficiendas, & non aliàs.
»Item, quod possit signare supplicationes manibus
»duorum referendariorum signatas de beneficiis eccle-
»siasticis secularibus, & regularibus dispositione apos-
»tolica generaliter non reservatis, quorum cujuslibet
»valor centum florenorum auri de Camera, vel totidem
»librarum Turonens. parvorum, seu totidem in alia mo-
»neta juxta communem æstimationem valorem annuum
»non excedat.
»Item, quod possit assignare supplicationes etiam duo-
»rum referendariorum manibus signatas de novis provi-
»sionibus, si neutri, & subrogationibus pro Collitigan-
»tibus, in quibus non detur clausula generalem reserva-
»tionem importans.
»Item, quod possit ad ordines suscipiendos arctatis
»prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus,
»usque ad proxima tunc à jure statuta tempora, in quibus
»sic aracti successive ad ipsos ordines promoveantur.

Placet, publicentur, & describantur P.

»Lectæ, & publicatæ fuerunt suprascriptæ regulæ,
»ordinationes, & constitutiones à Cancellaria apostolica
»ab uno ex RR. PP. DD. Majoris Præsidentiæ Abbrevia-
»toribus anno Incarnationis Dominicæ millesimo septin-
»gentesimo quadragesimo, die vero 31. mensis Augusti
»Pontificatus prælibati S. D. N. Bened. XIV. anno primo."

ARTICULUS X.

Quoad quasdam observationes circa ipsas Cancellariæ regulas.

SUMMARIUM.

1 Observationes, *circa regulam* 1. ad num. 2.
3 *Circa regulam*, ad num. 7.
8 *Circa regulam* 3. ad num. 12.
13 *Circa regulam* 4. ad num. 22.
23 *Circa regulam* 5.
24 *Circa regulam* 6.
25 *Circa regulam* 9. ad num. 55.
56 *Circa regulam* 11. ad num. 57.
58 *Circa regulam* 13. ad num. 70.
71 *Circa regulam* 15. ad num. 76.
77 *Circa regulam* 19. ad num. 80.
81 *Circa regulam* 26. ad num. 82.
83 *Circa regulam* 27. ad num. 84.
85 *Circa regulam* 29. ad num. 89.
90 *Circa regulam* 30. ad num. 92.
93 *Circa regulam* 31. ad num. 95.
96 *Circa regulam* 32. ad num. 100.
101 *Circa regulam* 33. ad num. 103.
104 *Circa regulam* 34. ad num. 108.

109 *Circa regulam* 35. ad num. 115.
116 *Circa regulam* 36. ad num. 128.
129 *Subnectuntur additiones ex aliena manu*, ad numer. 143.

Observandum, quod regula prima Cancellariæ conti- 1
net reservationes similes illis quæ habentur *in extravag.*
Ad regimen. 13. *de præbend. inter communes.* Rota *par-*
tit. 19. *num.* 1. *decis.* 385. *num.* 3. Et reservat beneficia
eorum, qui promoventur ad episcopatum, sive tunc va-
cantia, sive in futurum vacatura. Rota *ibid. numer.* 4.
& part. 14. *dec.* 246. *n.* 6. Per hanc regulam sublata re- 2
manet dispositio juris communis *in c.* Cum in cunctis 7.
§. Cum vero, *de electione*, cujus vigore licebat cuicum-
que Episcopo, in cujus diœcesi erant beneficia promoti
ad episcopatum, illa libere conferre. Rota *part.* 19. *t.* 1.
decis. 385. *num.* 5. Regula secunda Cancellariæ reser- 3
vat omnia monasteria Virorum, valorem annuum 200. flo-
renorum auri communi æstimatione excedentia. Rota
part. 3. *decis.* 791. *sub num.* 3. Qui quidem valor expri-
mi debet juxta regulam de valore. Rota *ibid.* Et procedit 4
etiam dicta regula, etiamsi monasteria non sint in dicta
suma descripta in libris Cameræ, dummodo tamen valo-
rem 200. florenorum excedant. Rota *ibid.* Non tamen lo- 5
cum habet hæc regula, nisi in monasteriis solitis com-
mendari. Rota *ibid. num.* 4. Neque procedit in beneficiis 6
manualibus. Rota *ibid.* Similiter hæc regula non procedit
in Germania vigore Concordatorum. Rota *p.* 7. *dec.* 250.
num. 5. Prout etiam non habet locum, ubi adsit ali- 7
quod privilegium in contrarium. Rota *ibid. num.* 6. Re- 8
gula hodie tertia, olim secunda Cancellariæ, reservat
Pontifici beneficia vacantia sede episcopali vacante. Rota
part. 13. *decis.* 267. *num.* 15. Et reservat beneficia va- 9
cantia post translationem Episcopi usque ad provisionem
successoris, & adeptam ab eo pacificam possessionem,
etiamsi ex immemorabili collatio talium beneficiorum ad
aliquem spectaret. Rota *part.* 2. *dec.* 614. *sub n.* 2. Item
reservat beneficia vacantia de tempore obitus Abbatis, 10
vel cujuscumque alterius dignitatis, ad quos spectabat
provisio dictorum beneficiorum. Rota *part.* 5. *tom.* 2.
dec. 536. *n.* 8. *part.* 10. *decis.* 25. *sub n.* 9. *& part.* 10.
dec. 115. *num.* 23. Hæc tamen regula solum locum ha- 11
bet in beneficiis, quorum collatio spectat ad alia beneficia
Sedi apostolicæ reservata, puta ad Abbatem, vel ad pri-
mam dignitatem post pontificalem in ecclesia cathedrali.
Rota *part.* 25. *num.* 12. Unde regula non habet locum in
dignitatibus non reservatis, ita quod beneficia ad provi- 12
sionem obtinentium aliquam dignitatem pertinentia, quæ
post illius vacationem vacant, non sint reservata per
hanc regulam, si talis dignitas non sit Papæ reservata;
ibid. num. 13. *& sequent.*
Regula quarta, olim tertia Cancellariæ, reservat Sum- 13
mo Pontifici dignitates majores post pontificales in cathe-
dralibus, & dignitates principales in collegiatis ecclesiis
excedentes valorem decem florenorum auri. Rota *part.* 7.
decis. 256. *num.* 11. *part.* 10. *dec.* 99. *num.* 4. *part.* 17.
dec. 297. *num.* 5. Observandum est tamen primo, hanc 14
regulam reservare in ecclesia cathedrali primam dignita-
tem post pontificalem, non obstante quod non excedat
florenos 10. valoris; & hoc intuitu majoris præeminentiæ
dignitatum in cathedrali. Rota *part.* 7. *decis.* 259 *n.* 11.
& sequent. Taxatio enim prædicta 10. florenorum respi- 15
cit solum dignitates principales ecclesiæ collegiatæ, sed
non cathedralis. Rota *ibid.* Et hoc potissimum compro-
bante observantia Cancellariæ apostolicæ. Rota *ibid.*
num. 16. Observandum secundo, prædictam regulam re-
servare unam dignitatem tantum, scilicet majorem, vel
duas, si sunt æque majores. Rota *part.* 10. *decis.* 99.
num. 4. Unde ad hoc, ut dignitas cadat sub hac regula, 16
concludenter probandum est, quod sit major, vel æque
major. Rota *ibid. num.* 5. Observandum tertio, regulam 17
prædictam reservare Pontifici primas dignitates in eccle-
sia collegiata, quamvis in ea unica tantum adsit. Rota
part. 18. *tom.* 1. *decis.* 165. *num.* 9. Observandum quar- 18
to, regulam istam comprehendere sub reservatione etiam
parochiales in dignitatem erectas. Rota *part.* 17. *dec.* 4.
n. 4. Observandum quinto, quando sunt plures digni-

ta-

tates, si primæ non possunt cadere sub reservatione re-
gulæ, primam sequentium esse reservatam. Rota part. 10.
19 dec. 99. n. 24. Observandum sexto, hanc regulam habe-
re solum locum in ecclesiis collegiatis actu, & non habi-
tu. Observandum septimo, dignitatem principalem in col-
legiata solum esse reservatam quatenus ecclesia collegia-
ta sit distincta à cathedrali. Rota part. 10. dec. 99. n. 26.
20 Unde si collegium, cui talis est caput, sit in ipsa ecclesia
cathedrali; tunc hæc dignitas non venit sub reservatione.
21 Rota ibid. Papa enim censetur per dictam regulam spo-
liare voluisse in eadem ecclesia uno tantum lumine or-
22 dinarios Collatores. Rota ibid. n. 27. Regula quinta, alias
quarta, reservat omnia beneficia ecclesiastica quorum-
cumque Collectorum, & Subcollectorum fructuum, &
proventuum Cameræ Apostolicæ, quæ, durante eorum
officio, obtinuerint, ac in quibus, seu ad quæ jus eis com-
petierit. Rota part. 1. dec. 715. n. 4. part. 8. dec. 88. n. 5.
part. 19. dec. 167. n. 4. Vide circa istos sup. art. 8. n. 41.
23 & seq. Regula sexta reservat beneficia Curialium, & ha-
24 bet locum etiam in Curialibus ad honorem, sicuti in Cu-
biculariis ad honorem. Rota art. 4. tom. 1. dec. 573. n. 3.
expresse habetur in regula septima, quæ & octava, de
se clare patent absque alia observatione.

25 Regula nona, aliàs octava, cujus auctor fuit Nico-
laus V. reservat Summo Pontifici omnia beneficia quali-
tercumque qualificata in singulis Januarii, Februarii,
Aprilis, Maji, Julii, Augusti, Octobris, & Novembris
mensibus qualitercumque extra Curiam vacantis. Rota
part. 2. dec. 428. num. 1. & dec. 590. n. 1. part. 4. tit. 3.
decis. 530. num. 9. & decis. 531. num. 4. part. 9. tom. 2.
decis. 329. num. 1. decis. 366. num. 1. & dec. 389. n. 6.
26 Hæc regula, cum proprio nomine menses designet,
intelligenda est de mensibus integralibus computandis
à media nocte mensis præcedentis ad mediam noctem
subsequentis. Rota part. 2. decis. 141. num. 2. & 3.
27 part. 10. dec. 49. num. 34. leg. More, ff. de feriis, &
Consuluit 24. de offic. Delegati. Unde quando nullimode
sciri potest, an Beneficiarius obierit ante, vel post mediam
noctem ultimi diei mensis, & sic, an in mense Pontificis,
vel Ordinarii obierit, tunc nemine adhuc in possessione
beneficii existente, pro mense episcopali, atque pro fa-
vore Collatoris Ordinarii præsumendum videtur; Garcias
de benef. part. 5. cap. 1. num. 328. Castropal. tract. 13.
de benef. disp. 2. punct. 21. §. 2. num. 3. Engel de præ-
bend. lib. 2. tit. 5. num. 26. & Pirhing. eod. tit. n. 354.
cum aliis passim. Et ratio est quia Episcopus habet in-
tentionem ſundatam in jure, quod collatio omnium bene-
ficiorum suæ diœcesis ad ipsum spectat; c. Ex frequen-
tibus, de institut. Nisi probetur spectare ad collationem
alterius, puta quia probantur esse reservata; cum autem
stante illo dubio non constet de reservatione, sequitur &c.
28 Circa hanc regulam observandum est primo, quod revo-
cat quæcumque privilegia, & indulta concessa quibus-
cumque personis disponendi de beneficiis vacaturis in
dictis mensibus. Rota part. 1. decis. 58. num. 7. & de-
29 cis. 288. num. 5. & sequent. part. 11. decis. 249. num. 9.
Regula enim loquitur de beneficiis ad quoscumque colla-
tores quomodolibet pertinentibus. Rota part. 9. tom. 2.
decis. 266. num. 9. Unde derogat etiam quibuscumque
privilegiis cum quibuscumque clausulis, etiam insolitis,
& cum derogatoriarum derogatoriis. Rota ibid. n. 5. Et
derogat indultis, etiamsi concessa sint cum clausula, ut
numquam contineantur sub reservationibus apostolicis.
30 Rota part. 9. tom. 1. dec. 200. num. 10. Nec non tollit
indulta emanata motu proprio, & per viam legis univer-
31 salis. Rota part. 16. decis. 343. num. 9. Et potissimum
cum dicta regula emanaverit per viam legis, unde per
eam censetur derogatum etiam juri communi. Rota p. 13.
32 decis. 249. num. 10. Observandum secundo prædictam
regulam tollere quascumque consuetudines dictæ regulæ
contrarias. Rota part. 4. tom. 1. decis. 336. num. 1. p. 4.
tom. 2. decis. 247. num. 12 part. 18. decis. 10. num. 4.
33 Et derogare expresse optandi consuetudini, quamvis im-
memorabili in beneficiis. Rota part. 8. decis. 10. num. 4.
& sequent. & decis. 138. num. 1. p. 9. tom. 1. decis. 265.
34 n. 15. Observandum tertio, hanc regulam reservatoriam
mensium comprehendere etiam beneficia de Jurepatrona-
tus ecclesiastici, & ex privilegio. Rota p. 4. tom. 1. de-
cis. 336. n. 1. & dec. 568. n. 1. part. 11. dec. 305. n. 17.
p. 15. dec. 30. n. 4. Quod procedit etiamsi dictum fuerit, 35
quod numquam sub apostolicis reservationibus compre-
hendantur. Rota part. 4. dec. 568. n. 1. Et non obstante
quasi possessione præsentandi, cum propter decretum ir-
ritans contentum in regula, tollatur omnis titulus, &
possessio, & quæcumque possent impedire reservatio-
nem. Rota part. 4. tom. 1. dec. 336. sub n. 3. & dec. 568.
n. 6. Observandum quarto, hanc regulam comprehen- 36
dere sub reservatione etiam beneficia religionis hiero-
solymitanæ. Rota part. 2. dec. 569. n. 1. & 2. part. 3.
dec. 568. n. 5. & dec. 597. n. 1. part. 10. dec. 66. n. 32.
Dicta enim regula non comprehenditur sub indultis re-
ligionis hierosolymitanæ, & propterea illis derogat. Rota
part. 3. dec. 568. n. 5. part. 10. dec. 57. n. 2. Ista enim
regula tamquam lex generalis comprehendit per verba 37
universalia etiam ea; quæ indigent speciali mentione.
Rota part. 9. tom. 2. dec. 377. n. 3. & 4.

Hæc tamen nona regula exceptuat ex speciali: Primo, 38
beneficia spectantia ad collationem, præsentationem,
electionem, & quamcumque aliam dispositionem Cardi-
nalium. Rota part. 3. decis. 635. num. 6. part. 4. tom. 3.
decis. 531. num. 5. & decis. 588. num. 15. part. 5.
tom. 2. descis. 440. num. 1. decis. 444. num. 9. part. 7. 39
dec. 108. num. 2. part. 8. dec. 10. num. 6. Adeo ut quoad
Cardinales habeatur pro non emanata, & pro non scrip- 40
ta. Rota part. 19. tom. 2. decis. 472. num. 72. & 73. Et
procedit etiam quoad beneficia ecclesiarum, quarum Car- 41
dinales non sunt titulares. Rota part. 9. tom. 2. dec. 366.
num. 19. Et intelligitur etiam de Cardinalibus, qui sint 42
inferiores Ordinarii Collatores. Rota ibid. n. 20. Prædic-
ta enim regula excipiens Cardinales non solum intelli-
gitur de illis, qui sint majores Collatores, ut Episcopi,
verum etiam de iis, qui sunt inferiores Collatores, ut Ab- 43
bates, & similes. Rota part. 3. dec. 635. n. 5. Quamvis
non intelligatur de Cardinalibus Legatis, quia Papæ
intentio est, ut solum Cardinales non patiantur detrimen-
tum in sua ordinaria collatione, qualis non est collatio
Cardinalis Legati, qui habet collationem quasi extraordi-
nariam, & accidentalem, & superinductam. Glossa pe-
nult. in Clement. fin. de offic. ordinar. alia enim regula in
provinciis Papæ esset quasi superflua, cum fere in omni- 44
bus adsint Legati. Rota part. 3. decis. 635. num. 6. Nec
intelligitur prædicta exceptio de capitulis cathedralium,
quibus S. R. E. Cardinales præsunt, ipsa enim capitula ex
indultis conferendi beneficia ecclesiastica reservata, vel
affecta eisdem Cardinalibus concessis, nullum jus præten-
dere valent, ut expresse declaravit, & statuit Urba-
nus VIII. 10. Septembris 1626. constit. incip. Acceptio;
annot. ad decis. 530. num. 62. & sequent. part. 4. tom. 3. 45
& decis. 366. num. 6. part. 9. tom. 2. Secundo, excep-
tuat expresse beneficia, & personas, quarum favore ad-
sunt Concordata. Rota part. 9. tom. 2. decis. 366. n. 9. 46
Tertio, specialiter exceptuat beneficia vacantia in mensi-
bus, in quibus adest alternativa cum Episcopo. Rota 47
part. 11. dec. 108. num. 12. Quarto, expresse exceptuat
vacationem beneficiorum per resignationem in dictis men-
sibus vacantium, dummodo resignatio valida fuerit, & ve-
re jus competierit resignanti. Rota part. 3. decis. 379. 48
n. 4. Quinto, regula hæc excipit, & non comprehen- 49
dit beneficia unita. Rota part. 14. decis. 101. n. 1. Neç
comprehendit beneficia manualia. Rota part. 3. dec. 340. 50
num. 2. Et sic non comprehendit Vicarias temporales,
quia loquitur de beneficiariis. Rota part. 2. dec. 705. 51
num. 1. & 2. Immo neque comprehendit Vicarias perpe-
tuas stante constitutione S. Pii V. edit. Kalend. Novem-
bris 1567. quæ tribuit facultatem nominandi Rectoribus
ecclesiarum unitarum in Vicarias perpetuas, etiamsi Vica-
riæ vacent in mensibus reservatis. Rota p. 2. decis. 704. 52
num. 3. Nec comprehendit capellanias. Rota part. 15.
dec. 327. num. 8. Et præsertim sub hac regula non ca-
dunt capellaniæ quæ fundantur in Hispania ad celebran-
das missas, cum non sint tituli beneficiales. Rota part. 9.
decis. 13. num. 8. Nisi probetur fuisse erectas in benefi- 53
cia. Rota ibid. num. 8. Sexto, dicta regula non compre-
hendit beneficia de Jurepatronatus. Rot. p. 10. dec. 168.
num.

num. 44. Quare non procedit contra eum, qui est in pos-
sessione præsentandi. Rota p. 4. decis. 588. n. 6. Et quam-
vis conclusio non procedat, ubi clare constat beneficium
esse de Jurepatronatus ex privilegio. Rota ibid. num. 6.
Attamen ad hunc effectum requiritur, quod probationes
sint, vel per rem judicatam, vel per confessionem partis,
vel saltem per instrumentum. Rota ibid. num. 7.
54 Ratione hujus nonæ regulæ Episcopus, vel alius Co-
lator inferior, non amittit jus conferendi beneficium, in
suo mense vacans, etiamsi istud eodem mense non con-
tulerit, & sic vacatio ejus duraverit in mensem apostoli-
cum, neque prohibetur idem Collator inferior ejusmodi
beneficium conferre currente ipsomet mense apostolico.
Ratio est clara, quia ad inducendam, vel non inducen-
dam reservationem beneficii, attenditur solummodo ini-
tium vacationis, non autem tempus, quo duravit, atque
continuata fuit vacatio beneficii, juxta Rotam decis. 774.
num. 3. & 10. leg. 3. part. 3. divers. quam refert Gon-
zalez ad reg. 8. Cancellar. Gloss. 11. num. 66. Adeoque
non obstante hac regula nona potest ordinarius Collator
conferre etiam in mense apostolico beneficium, quod va-
cavit in mense Ordinarii, seu collationem protrahere
etiam usque ad alium suum mensem ordinarium; tum
quia Collator habet sex menses ad conferendum; c. Nul-
la 2. de concession. præbend. & concordant cap. Quia di-
versitatem 5. eod. tit. cap. Licèt 2. de suplenda negli-
gentia Prælat. & Clement. 1. tit. eodem, & constitut.
55 S. Pii V. incip. In conferendis beneficiis. Sed hoc non
subsisteret, si beneficium in mense Ordinarii vacans, am-
plius conferre non posset in mense Papæ sequente: Immo
talis facultas conferendi foret propemodum inutilis, præ-
sertim quando ultima die, vel hora mensis per obitum
prioris possessoris inciperet vacatio beneficii, adeoque be-
neficia vacantia in mense Ordinarii possunt conferri etiam
in mense Papæ sequente, vel etiam in alio ipsius Ordi-
narii post elapsum mensem Papæ; sic cum communi Gon-
zalez ad regul. 8. Cancell. Gloss. 11. à n. 47. usque ad n. 78.
& Garzias part. 5. de beneficiis cap. 1. num. 537.
56 Regula decima, ut de se clara, nulla indiget specia-
li observatione. Regula undecima Cancellariæ generali-
ter, & indefinite comprehendit reservationem omnium,
& singulorum beneficiorum reservatorum per prædeces-
sores Pontifices. Rota part. 19. tom. 2. decis. 566. n. 3.
57 Hæc tamen non potest dici, quod comprehendat etiam
parochiales, cum de iis nulla specifica mentio in dicta
regula fiat, nec dicitur derogare Decretali Bonifac. VIII.
in cap. Si apostolica 35. de præbend. in 6. Rota ibid. nu-
mer. 4. Prout dictum cap. Si apostolica, non potest dici
58 correctum per extravagant. Pauli II. incip. Ad Romani
Pontificis providentiam 13. de præbend. inter communes.
Rota ib. n. 1. & seq. Regula duodecima de se patet. Re-
gula tertiadecima expresse derogat unionibus effectum
non sortitis. Rot. p. 4. t. 2. dec. 446. n. 27. p. 10. dec. 174.
n. 1. p. 11. decis. 305. num. 7. Hæc regula tribuitur Ha-
driano VI. & Urbano VIII. Rot. part. 10. dec. 174. n. 1.
part. 11. decis. 305. num. 7. Facta fuit, ne per unionem
diminueretur cultus divinus, & facultas conferendi. Rota
part. 4. tom. 3. decis. 614. num. 65. part. 9. tom. 1. de-
59 cis. 91. num. 19. Hæc regula comprehendit uniones fac-
tas ex causa minus necessaria. Rota part. 10. decis. 174.
60 num. 1. Et sic comprehendit unionem factam non pro ne-
cessitate ecclesiæ, sed pro commodiori sustentatione bene-
61 ficiorum. Rota part. 11. decis. 53. num. 11. Hic tamen
nota, solam necessitatem ecclesiæ non sufficere, sed etiam
requiri, quod propter tenuitatem reddituum non repe-
riantur qui velint beneficia acceptare. Rota part. 11. de-
62 cis. 52. num. 1. Hæc regula derogat etiam unionibus non
effectuatis, etiamsi in eis adesset decretum illas ex tunc
fuisse effectum sortitas. Rota part. 4. tom. 2. decis. 446.
63 num. 27. Quæ derogatio non aderat in regulis antiquis.
Rota ibid. num. 28. & 29. Hæc tamen regula plures ha-
bet limitationes: Primo, non habet locum in unionibus,
quæ effectum sortitæ sint. Rota part. 4. tom. 2. decis. 90.
num. 7. part. 11. decis. 274. num. 5. part. 17. dec. 145.
64 num. 12. Ad quem effectum sufficit unionem fuisse in par-
te effectuatam. Rota part. 4. tom. 2. decis. 394. num. 11.
65 part. 10. decis. 361. num. 4. Secundo excipiuntur unio-
nes factæ auctoritate Sacri Concilii Tridentini. Rota p. 9.
decis. 337. num. 4. Tertio huic regulæ non subjacet unio 66
facta pro augmento cultus divini. Rota part. 6. decis. 7.
num. 7. Intellige tamen procedere, data valida, & non 67
revocata erectione; secus autem, quando erectio benefi-
ciorum non fuit valida, utpote quia erectio deficiat. Ro-
ta ibid. Et sic intelligi debet Conc. Trident. sess. 21. ca-
pit. 5. nempe quod loquatur de erectione valida, non
autem nulla, & invalida. Rota ibid. Quarto non compre- 68
hendit reservationes factas ex causa dotis, vel augmenti
dotis. Rota part. 9. decis. 109. num. 14. & 20. Quinto, 69
sub hac regula non cadit unio, si sit facta ex titulo one-
roso permutationis. Rota part. 6. decis. 30. num. 12. Sex- 70
to, non procedit quando unus ordo in totum supprimitur,
& ejus beneficia alteri uniuntur. Rota part. 17. decis. 99.
num. 22. Regula quartadecima de se patet.

Regula quintadecima, aliàs quartadecima, licèt non 71
legatur inter regulas Innocentii VIII. attamen à ceteris ab
eo Pontificibus ad nostra usque tempora approbata, & in-
ter regulas semper inserta reperitur. Rota part. 7. de-
cis. 250. n. 32. Revocat hæc regula facultates conferendi 72
beneficia reservata, seu affecta. Rota part. 7. decis. 250.
num. 31. & 34. part. 9. tom. 1. decis. 285. num. 25. &
sequent. part. 16. decis. 383. num. 8. Et revocat quæcum- 73
que indulta huic regulæ contraria quibuscumque personis,
quibuscumque clausulis, & de quibuscumque beneficiis
concessa. Rota part. 9. tom. 1. decis. 285. num. 27. par-
tit. 16. decis. 383. num. 8. Quod procedit, etiamsi ema- 74
nata fuerint motu proprio, & per viam legis universalis.
Rota part. 16. decis. 543. num. 9. Et etiamsì contineant
clausulas ampliores prævalentes clausulis cujuscumque in-
dulti. Rota ibid. num. 10. Quare hæc regula comprehen-
dit etiam capitula, communitates, collegia, & universi-
tates. Rota part. 9. tom. 1. decis. 285. num. 28. & 29. &
comprehendit etiam optionem, & facultatem optandi.
Rota ibid. num. 25. & 27. Immo revocat non solum pri- 75
vilegia activa eligentium, & Collectorum, sed etiam pas-
siva eligendorum, & providendorum, nisi quando jus
passivum competit ex fundatione. Rota p. 6. dec. 243.
num. 12. Hæc regula aliàs comprehendebat etiam Emi- 76
nentiss. Cardinales; hodie autem eos non comprehendit.
Rota part. 3. decis. 375. num. 4. & decis. 635. sub nu-
mer. 4. Regula sextadecima, decima septima, & decima 77
octava de se patent. Regula decima nona, quæ inscribitur
de viginti, seu de infirmis resignantibus, annullat quam-
cumque resignationem beneficiorum factam ab infirmo,
qui ex ea infirmitate decedat, vel etiam factam à sano,
qui intra viginti dies à die præstiti consensus decedat. Ro-
ta part. 5. tom. 1. decis. 344. num. 2. part. 9. tom. 2. de-
cis. 253. num. 13. part. 10. decis. 184. num. 24. & de-
cis. 307. n. 12. Hæc regula comprehendit tàm infirmita- 78
tes leves, quàm graves. Rota part. 3. decis. 440. n. 3. Et 79
ut intret hæc regula, sufficit probare resignantem obiisse
intra 20. dies, quamvis ille tempore resignationis fuerit
sanus. Rota part. 9. decis. 253. num. 13. ubi asserit sic
expresse declarasse Clem. VII. sub illis verbis regulæ de
viginti: Etiam vigore supplicationis, dum esset sanus,
signatæ. Et hoc tempus viginti dierum videtur compu- 80
tandum de momento in momentum; ita ut dies resignatio-
nis, seu consensus computetur in terminis viginti dierum,
& sic valida erit resignatio, qua quis, v. gr. resignavit
beneficium die prima Maji hora quintadecima, si moria-
tur die vigesima ejusdem Maji hora sextadecima, quia re-
vera intercessissent viginti dies naturales, scilicet viginti
quatuor horarum, & de momento in momentum comple-
ti: arg. leg. More Romano, ff. de feriis, & cap. Con-
suluit 24. de offic. Delegati. Et sic expresse tenent Gloss.
hujus regulæ, Mandosius, quæst. 18. n. 3. Joan. de Sel-
va tract. 6. tom. 15. tract. de benef. part. 3. cap. 46. nu-
mer. 11. Azorius part. 2. lib. 7. cap. 28. quæst. 7. & alii.
Regula vigesima, vigesima prima, vigesima secunda, vi-
gesima tertia, vigesima quarta, & vigesima quinta, de
se patent.

Regula vigesima sexta, quæ apud antiquiores est 24. 81
& apud alios 25. annullat resignationes beneficiorum fac-
tas ab eo, qui est promotus ad prælaturam. Rota p. 3.
decis. 328. num. 1. Hæc tamen regula solum habet lo- 82
cum

BIBLIOTECA CENTRAL

BIBLIOTECA CENTRAL

cum in beneficiis resignandis post vacationem prælaturæ,
non autem in resignatis ante ejus vacationem. Rota *ibid.*
Et ratio est, quia ille qui resignat postquam vacavit præ-
latura, est magis certus de sua promotione, cum illa de-
pendeat à sola voluntate Summi Pontificis: Illæ autem,
qui resignat ante vacationem prælaturæ, quam sibi spe-
rat resignari, non est ita certus, cum hæc dependeat à
voluntate duorum, nempe ab ea resignare debentis, &
ab illa Summi Pontificis resignationem admittere volen-
83 tis. Rota *idid. num.* 2. Regula vigesima septima disponit,
quod non judicetur juxta formam supplicationis, sed jux-
ta tenorem literarum. Rota *part.* 2. *decis.* 656. *sub n.* 5.
84 Per hanc regulam adimitur facultas ferendi judicium
ante expeditionem literarum apostolicarum ad effectum
audientiæ, & disputationis. Rota *part.* 16. *decis.* 184.
num. 6. & 7. Attamen solum procedit hæc dispositio ubi
literæ sint expeditæ, & discordent à supplicatione. Ro-
ta *part.* 2. *decis.* 465. *n.* 5. Non autem procedit ubi inci-
denter tantum, & non essentialiter agitur de verificatio-
ne gratiæ. Rota *part.* 17. *decis.* 212. *n.* 11. Item non pro-
cedit in possessorio retinendæ, licèt secus sit in alio pos-
sessorio, in quo requiritur titulus coloratus, ne detur vi-
tiosus regressus. Rota *part.* 2. *decis.* 392. *num.* 2.

85 Regula vigesima octava est de se clara. Regula vige-
sima nona, quæ de subrogandis collitigantibus inscribi-
tur, disponit, quod si duo super beneficio litigent, & al-
ter moriatur, vel alio quovis modo recedat, superstes
possit petere per subrogationem gratiosam substitui in ju-
re, vel ad jus, & possessionem, quæ adversariis compe-
86 tebant. Rota *part.* 4. *tom.* 1. *decis.* 226. *num.* 4. Hec ta-
men regula non habet locum ad favorem intrusi. Rota
part. 1. *decis.* 306. *num.* 3. & 4. *part.* 3. *decis.* 336. *nu-*
87 *mer.* 4. Intrusus autem generatim loquendo dicitur ille,
qui obtinet beneficium ecclesiasticum sine auctoritate il-
lius, ad quem de jure spectat collatio. Ita Abbas *in ca-
pit.* Quia diversitatem, *num.* 2. *de conces. præbend.* Go-
88 mez, Rebuffus, & alii *communiter.* Unde non habetur
pro intruso, qui absque intimatione executorialium pos-
sessionem apprehendit; nam licèt possessio sit attentata,
tamen ad effectum subrogationis gratiosæ possessor non
habetur pro intruso. Rota *p.* 11. *decis.* 124. *n.* 22. & *se-
quent.* Et hæc regula damnat solum intrusionem existen-
tem de tempore petitæ subrogationis, ita ut futura exclu-
89 datur. Rota *ibid. n.* 36. & 44. Et inducit solum obligatio-
nem justificandi causam de tempore signatæ supplicatio-
nis; *c.* Cum te 7. *de rescriptis*, ubi Felin. *n.* 18. Franc.
in c. Cum illis *sub n.* 8. *de præbendis in* 6. Alex. *cons.* 42.
n. 8. *lib.* 4. Rota *decis.* 443. *num.* 4. *part.* 2. *recent.* non
attento quid acciderit medio tempore inter supplicatio-
nem signatam, & literarum desuper expeditionem. Rota
in Nuscana Canonicatus 11. *Martii* 1647. §. *quia Breve,*
& §. *sequent. cor. bon. memor. Arguelles*, & *in puncto
subrogationis, decis.* 472. *num.* 4. *part.* 3. *divers.* ubi ad-
ducitur ratio, quia effectus subrogationis incipit à die
datæ, & semper viget in persona subrogati. Rota *p.* 22.
decis. 124. *num.* 45. & *sequent.*

90 Regula trigesima, quæ de verisimili notitia appella-
tur, annullat concessionem beneficii per mortem Benefi-
ciati obtenti, quando inter vacationem, & datam gratiæ,
tantum temporis non intercesserit, quo verisimiliter Pon-
tifex notitiam habere potuerit vacationis. Rota *part.* 17.
91 *decis.* 74. *num.* 4. Hic tamen advertendum est, regulam
solum requirere tempus, quo notitia vacationis potuerit
pervenire ad Papam, non autem requirere, quod revera
pervenerit. Rota *ibid.* Considerat enim regula non quod
est, sed quod potuit esse. Rota *ibid.* Hinc ad excluden-
dam regulam prædictam, sufficit quod notitia etiam ex-
peditione, & maxima sollicitudine venire potuerit. Rota
92 *part.* 18. *tom.* 1. *decis.* 285. *num.* 2. Atque in hac mate-
ria statur attestationi cursorum, an notitia deferri potue-
93 rit, nec ne. Rota *part.* 16. *decis.* 74. *num.* 5. Regula tri-
gesima prima adimit omnem jurisdictionem executori
quoad omnia acta, literis non expeditis. Rota *p.* 4. *tom.* 3.
94 *decis.* 553. *num.* 0. Itaut ante literarum apostolicarum
95 expeditionem, nulla jurisdictio data censeatur. Rota *par-*
96 *tit.* 17. *decis.* 205. *num.* 30. & *sequent.* Hæc tamen regu-
la non habet locum, ubi fuerint expeditæ literæ gratiæ
principalis. Rota *part.* 2. *decis.* 81. *num.* 5. Regula trige-
sima secunda disponit, quod in collatione beneficiorum
familiarium Cardinalium reservatorum per regulam quar-
tam, per Cardinalem patronum præstari debeat consensus.
Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 654. *num.* 24. *part.* 6. *de-
cis.* 53. *n.* 12. *part.* 17. *decis.* 303. *num.* 26. Intellige ta- 97
men solum procedere quando Cardinalis patronus est præ-
sens in Curia. Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 654. *num.* 24.
part. 6. *decis.* 53. *num* 12. Quare hoc privilegium neque 98
opitulatur Cardinali patrono absenti à Curia, licèt resi-
deat in suo episcopatu. Rota *part.* 6. *dec.* 53. *n.* 13. Dum
nec etiam gaudet hoc privilegio Legatus Sedis apostolicæ.
Rota *ibid. num.* 14. Nec huic regulæ est derogatum per 99
sequentem regulam trigesimam tertiam. Rota *p.* 4. *tom.* 3.
decis. 654. *numer.* 24. *part.* 17. *decis.* 303. *numer.* 27.
Regula trigesima tertia disponit, quod beneficia vacantia 100
per obitum familiarium Cardinalium conferantur per Car- 101
dinalem ordinarium Collatorem, non autem per Cardina-
lem patronum. Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 654. *num.* 2.
part. 6. *decis.* 53. *num.* 8. *part.* 17. *decis.* 303. *sub n.* 26.
Hoc tamen solum procedit, quando Cardinalis ordina- 102
rius Collator habet indultum conferendi talia beneficia,
Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 654. *numer.* 25. & *sequent.*
part. 6. *decis.* 53. *num.* 8. Secus ubi Cardinalis Collator
indultum non habet. Rota *dict. part.* 4. *tom.* 3. *dec.* 654.
num. 20. & 26. *part.* 6. *decis.* 53. *num.* 11. Ubi enim 103
non adest tale indultum, hæc beneficia per regulam quar-
tam, & ex constitutione moderatoria Gregor. XIV. &
Pauli V. reservantur Summi Pontifici, non obstante
quod collatio spectet ad Cardinalem. Rota *part.* 4. *tom.* 3.
decis. 654. *num.* 8. & *sequent.* & *num.* 63. & *seq.* Qua- 104
re hæc regula indulto solum inservit, & famulatur, &
operatur tantum, quando Cardinalis ordinarius Collator
habet indultum; secus è contra. Rota *part.* 4. *tom.* 3. *de-
cis.* 654. *num.* 25. & *seq.* Et sane regula ipsa expresse lo- 105
quitur, ubi Cardinalis Collator habet indultum, & dis-
ponit, quod in concursu Cardinalis patroni præferatur
Cardinalis ordinarius Collator habens indultum. Rota
p. 6. *decis.* 53. *n.* 10. Hæc regula trigesima tertia non ade- 106
rat de tempore Sixti IV. & Innocentii VIII. Rota *part.* 4.
tom. 3. *decis.* 654. *num.* 47. & 52. Et fuit inducta ad 107
tollendas lites, quæ ex præcedenti regula oriri possent
inter Cardinalem ordinarium Collatorem, & Cardinalem
patronum super provisione beneficiorum vacantium per
obitum familiaris Cardinalis. Rota *part.* 17. *dec.* 303. *sub
num.* 26. & *decis.* 654. *num.* 31. & *seq.* Nec tamen hæc 108
regula tollit reservationem regulæ quartæ, neque in hac
regula ulla mentio fit de dicta regula quarta. Rota *p.* 4.
tom. 3. *dec.* 654. *num.* 20. & 22. Regula trigesima quar-
ta de se est clara.

Regula trigesima quinta de annali possessore dispo- 109
nit, quod impetrans beneficium ecclesiasticum ab alio pa-
cifice possessum, quod certo modo de jure vacare, & in-
juste ab alio possideri prætenditur, exprimere debeat qua-
litates possessionis, & nullitates possessionis, & intra sex
menses possessorem in judicium vocare debeat, & infra
annum sententiam obtinere, aliàs gratia impetrata cor-
ruit. Rota *part.* 12. *decis.* 152. *num.* 56. & 57. *part.* 13.
decis. 402. *num.* 1. & 2. *part.* 15. *decis.* 51. *num.* 8. &
decis. 329. *num.* 2. Regula hæc introducta fuit in odium 110
impetrantium aliena beneficia, & in favorem possidentis.
Rota *part.* 15. *decis.* 51. *num.* 11. & *decis.* 329. *num.* 13.
part. 17. *decis.* 345. *num.* 7. *part.* 18. *tom.* 1. *dec.* 148.
num. 14. & *sequent.* Hinc hæc regula ad excludendum
impetrantem non attendit possessorem, neque requirit ti-
tulum, sed solum meram detectionem facti, dummodo ta-
men sit actualis, bona, & pacifica. Rota *part.* 4. *tom.* 3.
decis. 599. *num.* 42. *part.* 9. *tom.* 1. *decis.* 289. *num.* 28.
part. 13. *decis.* 402. *num.* 13. & *sequent.* Tuetur enim 111
possessorem etiam sine titulo. Rota *part.* 9. *tom.* 1. *de-
cis.* 289. *num.* 28. *part.* 13. *decis.* 402. *n.* 13. Ipsa enim 112
regula non considerat personam, sed solum factum im-
petrantis. Rota *part.* 13. *decis.* 402. *num.* 16. Unde suf- 113
ficit ostendere provisionem beneficii ante annum, ut di-
catur de possessione constare. Rota *part.* 9. *tom.* 1. *de-
cis.* 289. *num.* 32. *part.* 17. *decis.* 205. *num.* 22. Quæ 114
possessio non excluditur per decretum irritans. Rota *part.*
115 *tit.* 15. *decis.* 329. *num.* 10. Nec interrumpitur per moni-
torium præsentatum possessori. Rota *part.* 19. *tom.* 2.
116 *decis.* 663. *num.* 10. & *sequent.* Regula trigesima appel-
lata de triennali possessore defendit quemcumque posses-
sorem beneficii ex quovis titulo possessi, si per triennium
in ejusdem possessione pacifice permanserit, ita ut non
possit à quocumque alio molestari. Rota *part.* 19. *tom.* 3.
117 *decis.* 423. *num.* 17. & 41. Unde observandum est pri-
mo, hanc regulam procedere, tàm in collatione facta à
Papa, quàm ab Ordinario. Rota *part.* 17. *dec.* 268. *nu-*
118 *mer.* 22. Observandum secundo, hanc regulam suffraga-
ri triennali possessori adversus quascumque molestias,
tàm in possessorio, quàm in petitorio illatas. Rota *part.* 3.
decis. 783. *num.* 4. *part.* 9. *tom.* 1. *decis.* 264. *n.* 2. *par-*
119 *tit.* 14. *decis.* 518. *num.* 15. Observandum tertio, hanc
regulam defendere possessorem triennalem, etiam contra
provisum apostolicum. Rota *part.* 19. *tom.* 2. *decis.* 423.
120 *num.* 21. Observandum quarto, hanc regulam de trien-
nio juvare etiam contra petentem executionem brevis de
capienda possessione nomine Cameræ. Rota *p.* 9. *tom.* 1.
121 *decis.* 264. *num.* 8. Observandum quinto, hanc regulam
impedire litis ingressum contra possessorem etiam titu-
lo optionis nullæ. Rota *part.* 19. *tom.* 2. *decis.* 608. *nu-*
122 *mer.* 16. Optans enim se tueri potest per hanc regulam
in possessione beneficii per optionem obtenti. Rota *par-*
123 *tit.* 16. *tom.* 2. *decis.* 663. *num.* 6. quæ quidem regula
non interrumpitur per monitorium non præsentatum pos-
124 sessori. Rota *ibid. num.* 10. & *seq.* Advertendum tamen
est primo, ab hac regula excipi possessorem, qui in be-
neficio per simoniam ingressus est. Rota *part.* 9. *tom.* 1.
decis. 264. *num.* 5 *part.* 19. *tom.* 7. *decis.* 423. *num.* 19.
125 Advertendum secundo, ab hac regula excipi reservatio-
nes in corpore juris clausas. Rota *p.* 9. *tom.* 1. *dec.* 264.
num. 2. & 7. *part.* 17. *decis.* 345. *num.* 12. *part.* 12.
tom. 2. *decis.* 423. *num.* 19. Advertendum tertio, hanc
ipsam triennalem possessionem debere esse pacificam,
aliàs non suffragari. Rota *part.* 3. *decis.* 783. *num.* 4 *par-
tit.* 9. *tom.* 1. *decis.* 264. *num.* 4. *part.* 11. *decis.* 255.
num. 1. Ita ut ad eam excludendam sufficiant etiam con-
troversiæ extrajudiciales. Rota *part.* 15. *decis.* 51. *nu-
mer.* 27. Et si ante triennium fuit mota lis juris, vel fac-
ti super re possessa in judicio, vel extra. Rota *part.* 12.
decis. 64. *num.* 9. Hinc monitorium executum contra pos-
sessorem interrumpit effectum regulæ de triennali. Rota
126 *part.* 19. *tom.* 2. *decis.* 663. *num.* 10. Advertendum quar-
to, ad effectum ut habeat locum hæc regula de triennali
præter pacificam triennalem possessionem, requiri saltem
titulum coloratum. Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 599. *nu-
mer.* 36. *part.* 5. *tom.* 2. *decis.* 551. *num.* 16. *partit.* 9.
tom. 1. *decis.* 264. *num.* 4. *part.* 11. *decis.* 178. *num.* 11.
& 12. Hinc regula non suffragatur, ubi cesset titulus, vel
titulus sit discoloratus. Rota *part.* 4. *tom.* 3. *decis.* 599.
num. 37. *part.* 17. *decis.* 298. *num.* 23. *part.* 18. *tom.* 1.
decis. 204. *num.* 11. & *sequent.* Prout etiam non suffra-
gatur stante nullitate, ac invaliditate tituli exhibiti. Ro-
ta *part.* 18. *tom.* 1. *decis.* 232. *num.* 9.

Reliquæ Cancellariæ regulæ satis de se patent, & qui
circa ipsas, & alias, particulares Auctorum Glossas sci-
re desiderat, de facili comperiet apud Gonzalez *ad re-
gul.* 8. *Cancellar.* Joan. Cokier *in regulas Cancellariæ
apostolicæ*; Ludovicum Gomezium *in judiciales Cancel-
lariæ*, & apud Garziam, Loter. & alios. Hic adduxisse
sufficiat præcipuas observationes, & notationes à sacra
romana Rota congestas, & ad promptius omnium com-
modum novissime à vere sapientissimis Athenæis Medio-
lanensibus in compendium redactas.

127 ☞ De singulis Cancellariæ regulis disserere, eaque
supplere, quæ ab Auctore omissa sunt, longum esset, im-
mo, si dicendum quod res est, inutile postquam *clariss.
Rigantius* commentarios ad eas edidit, numeris omnibus
absolutos. Pauca tantummodo afferemus, quæ ipsas re-
gulas Cancellariæ in genere concernunt.

128 De origine regularum Cancellariæ plene agit *Rigant.
in* 1. *Comment. in proœmium ipsar. n.* 4. & *plures seqq.*

129 Habent regulæ Cancellariæ vim legis. Quinimmo sub
nomine *Juris communis* eas venire dixit Rota *in Tiracon.
Cappell.* 9. *Decemb.* 1743. *cor. Illustris. Molin.*

Rubricas vero ipsarum vim legis non habere, nec su- 130
mi ab iis posse argumentum pro declarando nigro, fir-
mat Rigant. *in Comment. ad rubric. regul.* 1. §. 1. *n.* 67.
ex solida ea ratione, quod rubricæ non à Conditoribus,
sed ab Impressoribus, vel similibus fieri consueverunt.

Eæ expirant morte Pontificis, sed à successore inno- 131
vantur. Atque hinc factum est, ut quæ beneficia vacant 132
Sede Pontificia vacante, ea non subjaceant, ut in supe-
riori additione dictum est, *regulis Cancellariæ*: idque
in favorem non solum collatorum, sed & patronorum ec-
clesiasticorum; Nogueir. *quæst. singul. disp.* 4. *q.* 12.
per tot. At nota, non cessare per mortem Pontificis regu- 133
las illas Cancellariæ, super quibus emanatæ fuerint Pon-
tificiæ constitutiones; Paris. *consil.* 49. *n.* 8. *lib.* 4. Rocc.
select. jur. disput. cap. 80. *num.* 16. Alter Paris. *de resig-
nat. lib.* 11. *quæst.* 2. *num.* 31. Rota *cor. Puteo decis.* 92.
num. 3. *lib.* 2.

Ligant regulæ Cancellariæ à crastina die post assump- 134
tionem ad Pontificatum, licèt nondum publicatæ; idque
quia in eorum proœmio sub Urbano VIII. expresse sanci-
ri cœpit: *Ex tunc licèt nondum publicatas &c. observari
voluit.* Ex quo sequitur, quod beneficium vacans ea die 135
regulis Cancellariæ obnoxium remaneat.

De locis, in quibus vim habent regulæ Cancellariæ, 136
fuse disserit Rigant. *in Comment. ad proœm. ipsar. à n.* 52.
Confer. etiam Rousseaud de la Combe *in sua Jurisprud.
Canon. verb.* Regulæ Cancellariæ, *sect.* 1. *per tot.*

Regulis Cancellariæ tametsi non subjaceant: benefi- 137
cia Jurispatronatus laicalis, subjacent tamen beneficia
Jurispatronatus ecclesiastici; Rota *in Barchinon. benefi-
cii* 13. *Junii* 1721. *coram bon. mem. Cerr.* & *in Tarraco-
nen. beneficii* 8. *Martii cor. clariss. mem. Corio.*

De Cardinalibus quæri solet, an comprehendantur 138
sub regulis Cancellariæ; Adisis Rigant. *in Comment. ad
regul.* 70. *à num.* 1. *ad plurim. seq.*

Quod attinet ad interpretationem regularum Cancel- 139
lariæ, eæ, ut interpretari solent aliæ leges, interpretan-
dæ sunt ex ipsarum origine, ex verbis quibus conceptæ
sunt, tum ex rationibus quibus innituntur; nisi usus, & 140
consuetudo ipsas declaraverit, ut servavit Rota *cor. Mo-
lin. decis.* 777. *per tot.*

Peculiare vero est, quod regulæ Cancellariæ suapte 141
natura sunt stricti juris, eæque propterea nec ex identi-
tate, nec ex ipsa majoritate rationis extenduntur de casu
ad casum. Rota *coram Puteo decis.* 246. *num.* 2. *lib.* 1. &
in monaster. Canonic. 5. *Junii* 1716. §. Sed Domini, *cor.
bon. mem. Gamach.*

Derogari potest regulis Cancellariæ. At regula 71. 142
disposuit, quod ipsis citra specialem mentionem per quas-
cumque clausulas non censeatur derogatum.

Ordinariis, ceterisque Collatoribus fas haud est pe- 143
culiaribus pactionibus formam efficacissimam regula-
rum Cancellariæ immutare, & juribus sanctæ Sedis ejus-
que Datariæ officere per mensium confussionem, & pro-
miscuam inferiorum Collatorum admissionem ad jus con-
ferendi in mensibus reservatis. Rota *in Salamant. benefi-
cii* 21. *Novemb.* 1746. *cor. Illustris. Molin.*

Centenaria an, & quando vim habere possit contra 144
regulas Cancellariæ, vide apud Rot. *in Trident. Archi-
presbyteratus* 3. *Decembris* 1723. & 26. *Junii* 1724. *co-
ram bon. mem. Gamach. in Urbevetana. Parochialis* 13.
Martii 1733. *cor. clar. mem. Aldrovand. in Urbaniens.
beneficii* 2. *Julii* 1737. *coram bon. mem. Vais*, & *in Cæ-
saraugust. beneficii super Compulsoria* 18. *Junii* 1645.
cor. Illustrissimo Molin.

ARTICULUS CXI.

Beneficia quoad concordata.

SUMMARIUM.

1 *Per concordata quid intelligatur.*
2 *Pro cujuscumque nationis concordatorum notitia addu-
cuntur exempla riter concordata Germaniæ.*
3 *Concordata Germaniæ fuerunt inita inter Papam Ni-
colaum V. ex una parte, & Imperatorem Frideri-*

ricum III. & Principes Germaniæ eccleſiaſticos, & ſeculares ex altera.

4 *Adducitur conſtitutio ad literam.*

5 *Per hæc concordata non ſunt ſublatæ omnes reſervationes papales.*

6 *Per concordata Germaniæ remanent adhuc Papæ reſervata ſequentia beneficia. Primo, omnia beneficia, quæ collationi Papæ ſunt reſervata per extravag.* Execrabilis, *& quæ reſervationes ſublatæ*, ad n. 25.

26 *Papa an poſſit derogare concordatis*, ad n. 39.

40 *Novæ addit. ex aliena manu*, ad n. 45.

1 Per concordata hic intelliguntur illa, quæ potiſſimum
ſuper proviſione beneficiorum eccleſiaſticorum in ditionibus variorum ſupremorum principum vacantium, inter Sedem Apoſtolicam ex una, & ipſos ſupremos principes ex altera, partibus, pro firmiori unione, & pace, & tranquilitate ſervanda, hinc inde concluſa, approbata, & acceptata fuerunt. Et hujuſmodi concordata potiſſimum fuerunt inita ad tollendas lites, & controverſias nonnumquam oriri ſolitas, ex eo quod Papa jure præventionis
2 (ſcilicet per gratias expectativas) vel etiam jure concurſus uni, & Collator ordinarius proviſionis apoſtolicæ ignarus alteri idem beneficium eccleſiaſticum contuliſſet; ſicque inter ipſoſmet proviſos, vel etiam ipſorum familias variæ contentiones, & diſcordiæ ſubortæ fuiſſent. *Addit. ad dec. ſecund. num. 229. & ſequent. part. tert. Rotæ romanæ.* Hic autem, ne nimis in longum trahatur diſcurſus, adducendo ſingillatim ſpecialia uniuſcujuſque nationis concordata ſufficiet adducere per omnium notitia concordata nationis Germanicæ, ex quorum dilucidatione poterit de facili ſervatis ſervandis, & ceteris paribus deveniri ad cognitionem, & intelligentiam pro praxi etiam omnium aliorum. Inter Papam Nicolaum V. igitur ex una parte, & Imperatorem Fridericum III. & Principes Germaniæ eccleſiaſticos, ac ſeculares ex altera, anno 1447. Kalendis Aprilis fuerunt inita concordata tenoris ſequentis pontificiæ conſtitutionis.

NICOLAUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

"Ad ſacram Petri ſedem divina diſpoſitione ſublimati, ſingulis, quæ pro univerſalis eccleſiæ unione, ac »pace, & tranquillitate profutura fore conſpicimus, apoſtolicæ providentiæ ſollicitudine libenter intendimus; & »ad felicem illorum proſecutionem, & conſummationem, »opem, & operam impendimus efficaces.

§. 1. »Nuper ſiquidem chariſſimus in Chriſto filius »noſter Fridericus romanorum rex illuſtris, & nonnulli »alii dilecti filii, eccleſiaſtici, & ſeculares principes inclitæ nationis Germanicæ ex una, ac dilectus filius noſter, & Joannes Sancti Angeli Diaconus Card. in partibus illis apoſtolicæ Sedis de Latere Legatus per Nos »ad dictas partes miſſus, ſufficienti deſuper à Nobis, & »Sede Apoſtolica auctoritate ſuffultus, ex alia, partibus, »romanæ eccleſiæ, & dictæ nationis hominibus pro ipſius »eccleſiæ unione, pace, & tranquillitate inter eccleſiam »& nationem prædictam, perpetuo ſolidandis & conſervandis, diverſa rationabilia & utilia, ordinationes, & »ſtatuta, à partibus ipſis hinc inde approbata, laudata, »concluſa, accepta & concordata, fecerunt, & ediderunt, Nobiſque humiliter ſupplicari fecerunt, ut illis »pro firmiori eorum ſubſiſtentia robur apoſtolicæ firmitatis adjicere, necnon auctoritatem potiorem, & decretum interponere dignaremur.

§. 2. »Nos, itaque, qui ſtatuta, ordinationes & concordata prædicta, per nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus magnarum maturitatis, auctoritatis, & literaturæ viros diligenter examinari, & diſcuti fecimus; eaque rationabilia, & ſalubria, tàm eccleſiæ, quàm nationi præfatæ fore comperimus, de dictorum, & aliorum venerabilium fratrum »noſtrorum prædictæ eccleſiæ Cardinalium, conſilio, & »aſſenſu, apoſtolica auctoritate, & ex certa ſcientia approbamus, ratificamus, laudamus, & acceptamus, & »præſentis ſcripti patrocinio communimus, juxta modum, »& formam ſubſequentes. Placet nobis ſuper proviſione »eccleſiarum, & beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcumque proviſionibus, juris ſcripti reſervationibus, & »*execrabilis*, ac *ad regimen* conſtitutionibus modificatis, »ut ſequitur. Ad regimen eccleſiæ generalis quamquam »immeriti, ſuperna diſpoſitione vocati gerimus in noſtris deſideriis, ut debemus, quod per noſtræ diligentiæ »ſtudium, ad quarumlibet eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, & alia beneficia eccleſiaſtica, juxta divinum beneplacitum, & noſtræ intentionis effectum viri aſſumantur idonei, qui præſint, & proſint committendis eis eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis prælibatis. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & ſuadentibus nobis aliis rationalibus cauſis, nonnullorum »prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærentes, omnes patriarchales, archiepiſcopales, & epiſcopales eccleſias, & etiam monaſteria, prioratus, dignitates, perſonatus, & officia, necnon canonicatus, præbendas, & eccleſias, ceteraque beneficia »eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, ſecularia, & regularia quæcumque, & qualiacumque fuerint, etiamſi »ad illa perſonæ conſueverint, ſeu debuerint, per electionem, ſeu quemvis alium modum aſſumi, nunc apud »Sedem Apoſtolicam quocumque modo vacantia, & impoſterum vacatura, necnon per depoſitionem, vel privationem, ſeu tranſlationem per nos, ſeu auctoritate »noſtra factas, & in antea faciendas ubilibet: necnon ad »quæ aliqui in concordia, vel diſcordia electi, ſive poſtulati fuerint, quorum electio caſſata, ſeu poſtulatio »repulſa, vel per eos facta renuntiatio, admiſſa auctoritate noſtra extiterit, ſeu quorum electorum, vel poſtulatorum, & in antea eligendorum, ſeu poſtulandorum electionem caſſari, ſeu poſtulationem repelli, aut »renuntiationem admitti per nos, aut auctoritate noſtra »continget apud Sedem prædictam, vel alibi, ubicumque, & etiam per obitum Cardinalium ejuſdem eccleſiæ romanæ, aut officialium dictæ Sedis, quamdiu officia actualiter tenebunt (videlicet Vicecancellarii, Camerarii, ſeptem Notariorum, Auditoris literarum contradictarum, & apoſtolici Palatii cauſarum Auditorum, »Correctorum, centum, & unius Scriptorum literarum »apoſtolicarum, & viginti quatuor Pœnitentiariæ præfatæ Sedis, & viginti quinque Abbreviatorum, necnon »virorum comenſalium noſtrorum, & aliorum viginti »quatuor Capellanorum Sedis ejuſdem in epitaphio deſcriptorum) & etiam quorumcumque Legatorum, ſeu »Collectorum, ac in terris romanæ eccleſiæ Rectorum, »ac Theſaurariorum deputatorum, ſeu miſſorum hactenus, vel deputandorum, aut mittendorum impoſterum, »nunc vacantia, & in antea vacatura, ubicumque dictos »Legatos, vel Collectores, ſeu Rectores, & Theſaurarios, antequam ad romanam Curiam redierint, ſeu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis, necnon quorumlibet pro quibuſcumque negotiis ad romanam Curiam venientium, ſeu etiam recedentium ab eadem, ſi »in locis à dicta Curia ultra duas dietas legales non diſtantibus, jam forſan obierint, vel eos in antea ab hac »luce tranſire contigerit; & etiam ſimili modo quorumcumque Curialium peregrinationis, infirmitatis, ſeu recreationis, vel alia quacumque cauſa ad quævis loca recedentium, ſi eos antequam ad dictam Curiam redierint, in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut præmittitur, non remotis (dummodo eorum proprium domicilium non exiſtat ibidem) jam forſan deceſſerint, vel »impoſterum eos contigerit de medio ſubmoveri, etiam »nunc per obitum hujuſmodi vacantia, vel impoſterum »vacatura. Rurſus monaſteria, prioratus, dignitates, perſonatus, decanatus, adminiſtrationes, officia, canonicatus, præbendas, & eccleſias, ceteraque beneficia eccleſiaſtica ſecularia, & regularia cum cura, vel ſine »cura, quæcumque, & qualiacumque fuerint, etiamſi ad »illa perſonæ conſueverint, ſeu debuerint per electionem, ſeu quemvis alium modum aſſumi, quæ promoti »per nos, ſeu auctoritate noſtra ad patriarchalium, archiepiſcopalium, & epiſcopalium eccleſiarum, necnon »monaſteriorum regimina obtinebant tempore promotionum de ipſis factarum, nunc quocumque modo vacantia aut impoſterum vacatura, nec non etiam per aſſecutionem pacificam quorumcumque prioratuum, perſonatuum, officiorum, canonicatuum, præbendarum, eccleſiarum, aut beneficiorum aliorum, per nos, ſeu »auctoritate noſtrarum literarum immediate collatorum, ſeu conferendorum impoſterum, præterquam ſi »virtute gratiæ expectativæ aſſecutio fiet, nunc vacantia, & in ante vacatura, plena ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis cum fratribus noſtris collatione præhabita, & matura deliberatione ſecuta, ordinationi, diſpoſitioni, ac proviſioni noſtræ, de ipſorum fratrum »conſilio, auctoritate apoſtolica reſervamus. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis, »& quolibet eorum, per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. »Item placet nobis, quod in metropolitanis, & »cathedralibus etiam immediate nonſubjectis eccleſiis, & »monaſteriis immediate ſubjectis Sedi apoſtolicæ, fiant »electiones cononicæ, quæ ad dictam Sedem deferantur, »quas etiam ad tempus conſtit. fel. record. Nicolai Papæ III. *quæ incip.* Cupientes, expectavimus; & elapſo dicto tempore, ſi non præſentatæ, vel ſi præſentatæ, minus »canonicæ fuerint, providebimus, & ſi canonicæ fuerint, »eas confirmabimus, niſi ex rationabili, & evidenti cauſa de dictorum fratrum conſilio, de digniori, & utiliori perſona duxerimus providendum, proviſo quod confirmati prædicti, & per eos proviſi, metropolitanis ſuis, »& aliis præſtent debita juramenta, & alia ad quæ de »jure tenentur. Et in monaſteriis dictæ Sedi immediate non »ſubjectis, & aliis regularibus beneficiis, ſuper quibus »pro confirmatione, vel proviſione ad dictam Sedem non »conſuevit haberi recurſus, electi, ſeu illi quibus providendum eſt, pro confirmatione, & proviſione hujuſmodi ad Curiam romanam venire non tenebuntur, ipſaque regularia beneficia ſub expectativis gratiis non »cadant; ubi autem pro monaſteriis ad dictam Curiam »venire, ſeu mittere conſueverint, non aliter confirmabimus, vel providebimus, quàm ſuperius de cathedralibus eccleſiis eſt expreſſum; & de monaſteriis monialium »non diſponemus, niſi ſint exempta, & tunc per commiſſionem ad partes. De ceteris vero dignitatibus, & beneficiis quibuſcumque ſecularibus, & regularibus vacaturis, ultra reſervationes prædictas (majoribus dignitatibus poſt Pontificales in cathedralibus, & principalibus »in collegiatis eccleſiis exceptis) de quibus jure ordinario »providetur, per illos inferiores, ad quos aliàs pertinet.

§. 4. »Placet etiam nobis, quod per quamcumque aliam »reſervationem, gratiam expectativam, aut quamvis »aliam diſpoſitionem, ſub quacumque verborum forma »per nos, vel auctoritate noſtra factam, vel faciendam, »non impediemus nos, quo minus de illis, cum vacabunt »de Februarii, Aprilis, Junii, Auguſti, Octobris, & »Decembris menſibus, libere diſponatur per illos, ad »quos eorum collatio, proviſio, præſentatio, electio, »ſeu quævis alia diſpoſitio pertinebat, reſervatione, aliave quavis diſpoſitione auctoritate noſtra factis, vel faciendis, non obſtantibus quibuſcumque. Quoties vero »aliquo vacante beneficio in Januarii, Martii, Julii, Septembris, & Novembris menſibus ſpecialiter diſpoſitioni »dictæ Sedis reſervatis non apparuerit intra tres menſes »à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de »illo apoſtolica auctoritate proviſum fuerit, ex tunc, & »non antea Ordinarius, vel alius, ad quem illius diſpoſitio pertinet, de illo libere diſponere potuerit. Et ad finem, ut hæc ordinatio collationum beneficiorum non »reſervatorum per alternos menſes poſſit per dictam nationem publicari, & omnes qui ea gaudère voluerint, »tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc quoad »dictam Sedem à Kalendis Junii proxime futuris ipſa currere incipiet, & durabit deinceps, niſi in futuro Concilio de conſenſu dictæ nationis aliter fuerit ordinatum.

§. 5. »Placet ſimiliter nobis, quod circa proviſionem »dictæ Sedis ordinandam, modus Annatarum hoc modo »currat. De eccleſiis cathedralibus omnibus, & monaſteriis virorum dumtaxat vacantibus, & vacaturis, ſolvantur de fructibus primi anni à die vacationis ſummæ »pecuniarum in libris Cameræ apoſtolicæ taxatæ, quæ »communia ſervitia nuncupantur, & ſi quæ exceſſive »taxatæ ſint, retaxentur, & quod provideatur ſpecialiter in gravitatis regionibus ſecundum qualitatem rerum, temporum, & regionum, ne nimium prægraventur, ad quod petentibus dabimus Commiſſarios in »partibus, qui diligenter inquirant, & retaxent. Taxæ »autem prædictæ pro media parte infra annum à die habitæ poſſeſſionis pacificæ totius, vel majoris partis ſolvantur, & pro alia media parte infra annum ſequentem. Et ſi infra annum bis, vel pluries vacaverint, ſemel »tantum ſolvantur, nec debitum hujuſmodi in ſucceſſorem in eccleſia, vel monaſterio tranſeat. De ceteris vero »dignitatibus, perſonatibus, officiis, & beneficiis ſecularibus, ac regularibus quibuſcumque, quæ auctoritate dictæ Sedis conferuntur, vel de quibus providebitur »(præterquam vigore gratiarum expectativarum, aut »cauſa permutationis) ſolvantur annatæ, ſeu medii fructus juxta taxam ſolitam à tempore poſſeſſionis intra annum, & debitum hujuſmodi ſimiliter in ſucceſſorem in »beneficio non tranſeat; ſed de beneficiis, quæ valorem »viginti quatuor florenorum auri de Camera non excedunt, nihil ſolvatur, duretque hæc obſervantia deinceps, niſi eam ſimiliter in futuro Concilio de ipſius »nationis conſenſu contingat immutari.

§. 6. »In aliis autem, quæ per fel. record. Eugenium »Papam IV. etiam prædeceſſorem noſtrum pro dicta natione uſque ad tempus futuri Generalis Concilii permiſſa, conceſſa, indulta, & decreta, ac per nos confirmata fuerunt, in quantum illa concordiæ præſenti »non obvient, iſta vice nihil volumus eſſe immutatum, »& per hoc quod in Concordatis hujuſmodi, ſive quibuſvis aliis eorum occaſione conficiendis literis propter »compendioſiorem deſcriptionem, *Alemania* ſpecialiter »appellatur, natio ipſa cenſeri non debet à germanica »natione diſtincta, ſeu quomodolibet ſeparata.

§. 7. »Et præterea, quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis forſitan fides facienda fuerit, loca deferri, eadem apoſtolica auctoritate »decernimus, quod ipſorum tranſumpto Metropolitanorum dictæ nationis ſigillo munito, tamquam præſentibus ſi exhiberentur literis plena fides adhibeatur, & »perinde ſtetur, ac ſi dictæ præſentes literæ forent exhibitæ, vel oſtenſæ, & inſuper quoque irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, »ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. »Nulli ergo omnino hominum &c.

»Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis »Dominicæ 1447. 15. Kalendas Aprilis (*hoc eſt* 18. *Martii* 1448.) Pontificatus noſtri anno ſecundo."

Ex hac Concordatorum adducta pontificia conſtitu- 5
tione clare patet, non omnes beneficiorum reſervationes
papales ſublatas eſſe, ſed eas tantum, quibus Concordata ſpecialiter, & expreſſe derogant, ceteris ſalvis, & in
ſuo robore permanentibus. Unde per Concordata Germaniæ remanent adhuc reſervata Summo Pontifici ſequentia
beneficia. Primo omnia beneficia, quæ collationi Summi 6
Pontificis ſunt reſervata *per extravag.* Execrabilis *Joannis XII. & per extravag.* Ad regimen *Benedictus XII.*
de præbend. inter communes. Et iſta omnia ſpeciatim ad 7
longum recenſentur §. 2. mox adductæ conſtitutionis *ad ſacram Petri Sedem.* Secundo, prima dignitas poſt pontificalem in eccleſiis cathedralibus, & dignitas principalis in eccleſiis collegiatis; ut expreſſe cavetur §. 3. dictæ
conſtitutionis Concordatorum. Tertio beneficia vacantia in 8
menſibus Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris; ſic expreſſe in §. 4. dictorum Concordatorum. Neque per Concordata Germaniæ ſublatæ, & irri- 9
tæ cenſeri poſſunt regulæ omnes Cancellariæ, nam indubitatum eſt etiam in Germania non obſtantibus concordatis locum habère circa pontificia regulas *de viginti, de male promotis, de veriſimili notitia, de annali poſſeſſo-*
re, de triennali, & hujuſmodi. Solummodo enim Concor- 10
data Germaniæ derogant regulis Cancellariæ quoad ea, quæ circa reſervationem beneficiorum ſibi propria continent, ſeu ſpecialiter diſponunt; quoad alia autem non

BIBLIOTECA CENTRAL

non specialiter disposita in ipsis Concordatis, regulæ
Cancellariæ remanent plene in suo vigore reservationum,
ut observat Gregor. Brandenus super eisdem Concorda-
tis, *quæst.* 8. *num.* 8. & alii.

11 Sublatæ tamen sunt per Concordata Germaniæ re-
servationes papales sequentium beneficiorum. Primo in
metropolitanis, & cathedralibus etiam immediate non
subjectis Sedi Apostolicæ, quando extra curiam vacave-
rint, permittuntur fieri electiones canonicæ, cum hoc ta-
men quod hæc postea ad Sedem Apostolicam deferantur
pro confirmatione, ut expresse habetur in eisdem concor-
12 datis §. 3. Et sic tollitur reservatio, quæ circa istas ec-
clesias, & beneficia est inducta per regulam secundam
Cancellariæ per hæc præcisa verba: *Item reservavit ge-
neraliter omnes ecclesias patriarchales, primatiales, ar-
chiepiscopales, episcopales, necnon omnia monasteria viro-
rum valorem annuum ducentorum florenorum auri communi
æstimatione excedentia, nunc quomodocumque vacantia, &
13 imposterum vacatura.* Secundo concordata Germaniæ tol-
lunt quamcumque reservationem, & gratiam expectati-
vam à Papa factam, vel faciendam super dignitates cete-
ras, & quæcumque beneficia secularia, & regularia, quæ
vacabunt de Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octo-
bris, & Decembris mensibus, & ea vacantia in alterna-
tiva talium mensium possunt libere disponi per illos, ad
quos eorum provisio, præsentatio, electio, seu quævis
alia dispositio pertinebat, ut expresse cavetur per ipsa
14 concordata, §. 4. Hic tamen adverte, quod excipiuntur
beneficia omnia, sive majora, sive minora, quæ vacant
apud Sedem apostolicam, seu in Curia, & quæ vacant
per promotionem auctoritate apostolica factam ad epis-
copatus, vel monasteriorum regimina, quia talia bene-
ficia collationis pontificiæ semper remanent reservata, in
quocumque mense vacent, ut disponitur in ipsis concor-
datis §. 2 ubi ad longum recensentur beneficia varia, quæ
semper remanent reservata Pontifici. Tertio concordata
Germaniæ tollunt reservationem beneficiorum vacantium
etiam in mensibus Pontificis, quoties de ipsis non provi-
deatur per Papam intra tres menses à die notæ vacationis
in loco beneficii, quibus tribus mensibus integre elapsis
poterit ordinarius Collator de illis libere disponere; ha-
15 betur expresse in ipsis concordatis §. 4. Rota *part.* 19.
tom. 2. *decis.* 468. *n.* 18. Notanter autem dicitur integre
elapsi, quia hi tres menses debent esse completi de mo-
mento in momentum, ut ex Rota *in una Augustana Ca-
nonicatus* 12. *Januarii* 1703. ubi resolvit collationem
16 canonicatus, qui vocaverat die 6. Julii 1700. factam ab
Ordinario loci die 6. Octobris ejusdem anni esse nullam,
eo quod non fuisset elapsum integrum trimestre.

17 In hac alternativa mensium concordatorum Germa-
niæ non comprehenduntur omnia beneficia, sed sunt ali-
qua etiam in titulum concessa, quæ semper, & in quo-
cumque mense vacaverint, per Collatores ordinarios con-
ferri possunt; est communis. Sic primo non comprehen-
18 duntur sub tali alternativa beneficia Jurispatronatus lai-
corum ex fundatione, ædificatione, aut dotatione acqui-
siti, adeoque possunt patroni laici præsentare ad ea Cle-
ricum idoneum quocumque mense vacaverint. Gloss. *in
cap.* Licet 3. *de præbend. in* 6. Barbosa *p.* 2. *de offic. &
potest. Episcop. allegat.* 57. *n.* 25. & 26. Gonzalez *ad
reg.* 8. *Cancellar. gloss.* 18. *n.* 2. *& sequent.* allegans multi-
19 plicem decisionem Rotæ. Et idem currit de beneficiis Ju-
rispatronatus mixti, id est, partim laicalis, & partim ec-
clesiastici, quia ad efectum exclusionis reservationis cen-
setur mere laicale. Barbosa *ibidem.* Garcias, Gonzalez,
& alii ab ipso ibi citati, & expresse Rota *part.* 9. *tom.* 1.
20 *decis.* 13. *num.* 16. & 17. *part.* 13. *decis.* 503. *n.* 3. Se-
cus vero est dicendum de beneficiis Jurispatronatus me-
re ecclesiastici; nam Jurispatronatui ecclesiastico, utpo-
te ex bonis ecclesiasticis originem trahenti, facile dero-
gatur. Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancellar. gloss.* 18. *n.* 6.
Nicolaus *tit.* 1. *Concordat. German. dub.* 5. §. 8. *& se-
21 quent.* & alii passim. Secundo sub tali alternativa non
comprehenduntur beneficia, quæ vacant per resignatio-
nem, adeoque possunt episcopi in quocumque mense re-
signationes beneficiorum admittere, & ea sic resignata
libere conferre non obstantibus concordatis Germaniæ,
dummodo illa sint talia, quæ ipsi aliàs in mensibus non
reservatis per obitum vacantia conferre potuissent. Et ra- 22
tio est, quia per reservationes horum concordatorum non
videtur, quod Pontifex voluerit conditionem Ordinario-
rum Germaniæ facere duriorem, illisve plus detrahere,
quàm Pontifices consueverunt per regulas Cancellariæ
detrahere aliarum Provinciarum Episcopis; aliàs incon-
grue dixisset Pontifex in principio ipsius Bullæ concor-
datorum, quod eadem concordata non tantum Sedi apos-
tolicæ, sed ipsi Nationi Germanicæ sint utilia, & salu-
bria. Sed per regulas Cancellariæ, quibus ligantur ceteri
Collatores ordinarii, excipitur modus vacationis per re-
signationem, neque hic comprehenditur sub alternativa
mensium, juxta regulam 6. præcise his verbis: *aliàs, quàm
per resignationem quocumque modo vacatura*, sicque pos-
sunt Collatores ordinarii aliarum nationum beneficia re-
signata in quolibet mense conferre; ergo hoc ipsum pote-
runt Collatores ordinarii Germanicæ nationis, non obstan-
tibus concordatis, horumque alternativa mensium; ne
concordata, & concessa mensium alternatio in favorem
Ordinariorum introducta in eorum odium retorqueatur,
contra *regulam* 61. *Juris in* 6. ibi: *Quod ob gratiam ali-
cujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum:*
Sic Brandenus *super concordat. German. quæst.* 12. *n.* 13.
Cochier. *ad regul.* 8. *Cancellar. gloss.* 11. *n.* 92. Nico-
laus *tit.* 1. *concordat. German. dub.* 9. §. 9. & alii. Tertio
beneficia perpetuo, & accessorie unita alteri, v. gr. Vi- 23
cariæ perpetuæ, non cadunt sub concordatis Germaniæ,
seu horum alternativa mensium, immo nec sub reserva-
tionibus regularum Cancellariæ; Barbosa *lib.* 3. *Juris
eccles. univ. cap.* 6. *n.* 45. Garcias *cap.* 9. *de benef. cap.* 2.
n. 304. & 308. Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancellar. gloss.* 5.
§. 3. *n.* 49. *& sequent.* cum Rota *in una Tirasonensi Vica-
riæ* 13. *Octobris* 1593. *cor. Litta.* Et colligitur aperte *ex
constit. S. Pii V. incip.* Ad exequendum.

Beneficia vacantia in mensibus papalibus Sede papali 24
vacante, non possunt conferri ab Ordinariis Germaniæ:
Ratio est, quia ex quo concordata vim pacti, & contrac-
tus habent, ut inita inter Sanctam Sedem, & inclitam
nationem Germanicam, ex Rota *part.* 2. *decis.* 580. *n.* 1.
p. 3. *decis.* 2. *n.* 3. & *decis.* 266. *n.* 1. *p.* 17. *decis.* 185.
n. 5. & *dec.* 215. *n.* 5. & 6. sicut apostolica Sedes num-
quam moritur; ita in vacatione ejusdem Sanctæ Sedis,
concordata non evanescunt, sed perpetuo durare debent,
juxta eorum naturam, & dispositionem, ut notat Barbosa
de offic. & potest. Episc. part. 3. *allegat.* 47. *n.* 63. *in
princip.* ac firmat Nicolaus *tom.* 1. *dub.* 8. §. 4. *prax. benef.
ex concordat. German.* Cochier. *in comment. regul. Cancell.
in proœmial. n.* 21. Petra *t.* 5. *comment. ad constit.* 1. *Ni-
col. V. n.* 20. & expresse Rota *part.* 17. *recent. decis.* 185.
n. 3. *& sequent.* & *decis.* 215. *n.* 4. *& sequent.* Contrarium 25
tamen tenet Engel. *lib.* 3. *tit.* 5. *de præbend. n.* 49. hac
ratione, quod per concordata Summus Pontifex non vo-
luerit conditionem Ordinariorum Germaniæ facere du-
riorem, illisve plus detraheres, quam Pontifices consueve-
runt per regulas Cancellariæ detrahere aliarum provin-
ciarum Episcopis: quam rationem late ibi prosequitur
respondendo etiam objectionibus contrariis.

Quamvis Papa possit ob justam, & gravem causam 26
derogare concordatis, quia habet ita plenam à Christo
potestatem, ut hanc à se omnino abdicare non possit, &
ratione suæ supremæ, & absolutæ potestatis pro meliori
ecclesiæ gubernio justa interveniente causa de jure po-
test supra jus dispensare; *cap.* Proposuit 4. *de concess.
præbend.* ibi: *Qui secundum plenitudinem potestatis de ju-
re possumus supra jus dispensare*: Et hoc ipsum decla-
rant verba concordatorum Germaniæ §. 3. ibi: *Et si ca-
nonicæ fuerint* (*electiones*) *eas confirmabimus, nisi ex ra-
tionabili, & evidenti causa de dictorum fratrum consi-
lio, & digniori, & utiliori persona duxerimus provi-
dendum*; & sic Rota *part.* 3. *decis.* 266. *num.* 1. Tamen 27
Papæ non solent derogare concordatis, nisi in casibus
valde necessariis ob causas graves, & extraordinarias
concernentes commune bonum ecclesiæ Nicolaus *tit.* 3.
super concord. Germ. dub. 3. §. 2. *& seq.* Ac licèt quando- 28
que egerint contra concordata, postea declararunt, non
fuisse mentem suam, sed subreptitie vel obreptitie fuisse
in-

BIBLIOTECA CENTRAL

informatos. Et ita Julius III. apud ipsum Nicolaum *leg.
29 citat. dub.* 1. §. 2. dicit: *Nos attendentes concordata
prædicta vim pacti intra partes habere; & quæ ex pacto
constant, absque partium consensu abrogari non consue-
visse, neque debere... statuimus, & ordinamus, atque de-
cernimus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus iidem
Ordinarii... juxta ipsorum concordatorum continentiam, &
tenorem disponere libere, & licite possint... ac irritum, &
inane existat, si secus à quoquam super his quavis aucto-
ritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non
30 obstantibus &c.* Similiter Clemens VIII. apud ipsum Ni-
colaum §. 6. commendat Rodulpho II. Imperatori, ut con-
cordata Germaniæ tanto pondere sancita, nullo modo vio-
31 lari, aut imminui patiatur. Sic etiam Paulus V. apud Co-
chier. *Ad preces primarias sect.* 5. §. 9. *num.* 15. & Nicol.
§. *ult.* declaravit nec Clementis VIII. prædecessoris, nec
32 suam unquam mentem fuisse derogare concordatis. Simili
modo scripsit Urbanus VIII. suo Legato apud Ferdinan-
dum II. ut refert Nicol. §. 6. Nec refert quod in provi-
sione concordatis contraria, fiat generalis derogatio, quia
concordata semper censentur excepta, nec per clausulas
quantumcumque generales, & prægnantes eis derogatur,
cum non præsumatur Papam voluisse eisdem derogare
per generalem derogationem, nisi fuerit specialis dero-
gatio. Rota *part.* 3. *decis.* 226. *num.* 1. & Doct. passim
cum Lott. *lib.* 2. *quæst.* 28. *num.* 65. Unde ad hoc opti-
me faciunt, quæ dixit S. Leo Magnus relatus *in c.* Quæ
33 ad perpetuam 3. *caus.* 25. *quæst.* 1. ibi: *Quæ ad perpe-
tuam generaliter ordinata sunt utilitatem, nulla commu-
tatione varientur, nec ad privatum trahantur commodum,
quæ ad bonum sunt commune præfixa*, & quæ dicit S. Gre-
gorius Magnus relatus *in cap.* Justitiæ 15. *ead. caus.* 25.
& *quæst.* 1. ibi: *Justitiæ, ac rationis ordo suadet, ut qui
à successoribus sua mandata servari desiderat, præ-
decessoris sui proculdubio voluntatem, & statuta cus-
todiat*, & quæ dicit S. Leo IV. relatus *in capit.*
Ideò 16. *ead. caus.* 35. & *quæst.* 1. ibi: *Ideò per-
mittente Domino Pastores hominum sumus effecti, ut
quod Patres nostri, sive in sanctis canonibus, sive in
mundanis affixere legibus, excedere minime debeamus;
contra eorum quippe saluberrima agimus instituta, si
quod ipsi divino statuerunt consulto, intactum conserva-
34 mus.* Quæ omnia maxime tenent quando à prædecesso-
ribus statuta, & ordinata habent rationem pacti, &
contractus, ut in proposito sunt concordata Germaniæ,
quæ inter Pontificem, & nationem Germanicam sortiun-
tur naturam pacti, & contractus; Rota *part.* 2. *dec.* 580.
num. 1. *part.* 3. *decis.* 2. *num.* 3. & *decis.* 266. *numer.* 1.
part. 17. *decis.* 185. *num.* 5. & *decis.* 215. *n.* 5. Et à
fortiori tenent quando ejusmodi pacta, non tam nomine
prædecessoris, quàm dignitatis, & officii concepta sunt,
ut in proposito concordata Germaniæ, quæ sortiuntur
naturam pacti, & contractus, non solum inter Pontifi-
cem, sed æque principaliter inter ipsam sanctam Sedem,
& nationem Germanicam; Rota *part.* 7. *decis.* 215. *n.* 6.
Et consequenter sunt servanda; Rota *part.* 2. *decis.* 580.
num. 1.

35 Unde quia concordata Germaniæ habent vim pacti,
sunt ab omnibus observanda; Rota *part.* 2. *citat. de-
cis.* 580. *n.* 1. cum pacti obligatio sit de jure naturali, &
gentium; *cap.* Antiq. 1. & Qualiter 3. *de pactis*, & *leg.* 1.
ff. eod. cum similibus. Nec valet opponi præscriptio, seu
36 exceptio de non usu ipsorum concordatorum, quia
præscriptio non habet locum, ubi deest titulus, & bona
fides cum possessione; ii autem, qui opponere præten-
dunt præscriptionem contra concordata, nec titulum, nec
possessionem, nec bonam fidem habere possunt, ut patet
ex decreto irritante adjecto concordatis Germaniæ, ubi
in fine Bullæ dicitur: *Decernentes irritum, & inane, si
secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel
ignoranter contigerit attentari.* Decretum verò irritans in-
ficit ipsum titulum, & possessionem, & obligat etiam ig-
norantes. Flaminius Parisius *de resignat. benefic. lib.* 6.
quæst. 5. *n.* 5. Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancellar. gloss.* 67.
num. 29. *& sequent.* Barbosa *tract. de clausulis, claus.* 40.
num. 25. Pirhing. *leg.* 3. *tit.* 5. *de præb. numer.* 363.
Reiffenstuel *ibid. numer.* 514. Et ideò Summi Pontifices 37
semper declararunt, & Rota sæpius judicavit omnes, &
quascumque provisiones ab Ordinariis contra concor-
data attentatas, fuisse nullas, & irritas, ut refert
Branden. *quæst.* 4. *num.* 45. *sub concordat. German.* Pro- 38
inde infertur, quod si quis obtinuisset beneficium eccle-
siasticum contra concordata Germaniæ, etiamsi id rece-
pisset bona fide, & ignorantia concordatorum, nihilomi-
nus cognito suo errore, teneretur Romam adire pro no-
va provisione, atque reformanda priori collatione, utpo-
te nulliter facta. Ipse enim censeretur verè intrusus, & 39
careret omni titulo, & colore tituli; essetque habendus
pro malæ fidei possessore, nec fructus ex tali beneficio
perceptos, vel imposterum percipiendos, ullo tempore
faceret suos, sed ad eorumdem restitutionem in utroque
foro efficaciter obligatus existeret, ut expresse cavetur à
Clemente VII. in constitutione declaratoria super concor-
data Germaniæ edita anno 1534. Kalendis Julii, quæ in-
cipit: *Admonet Nos*, ibi *sub* §. 2. "Declaramus præten-
"sas collationes, & alias dispositiones de quibuscumque
"beneficiis ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, nobis,
"& dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis... contra teno-
"rem, & formam dictorum concordatorum quomodolibet
"factas vel imposterum faciendas, personis, quibus, aut
"in quorum favorem factæ sunt, aut imposterum fient, nisi
"sint per nos aut nostra, vel dictæ Sedis auctoritate appro-
"batæ, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possi-
"dendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro
"malæ fidei possessoribus, & mere intrusis ab omnibus
"haberi, vel censeri, ac fructus per eos ex beneficiis hujus-
"modi perceptos, & percipiendos, nullo umquam tempo-
"re suos facere; sed ad illorum restitutionem in utroque
"foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum requisitio-
"nem, quorum interest, seu etiam fisci nostri, in senten-
"tiam omnibus viis juris, & facti remediis compelli posse,
"& debere, & eos nullo umquam tempore beneficio re-
"gularium de annuali, & triennali pacifico possessore gau-
"dere potuisse, ac posse; & sic Branden. *super concord.
German. quæst.* 5. *n.* 9. *& sequent.* & 31. & alii." ۞

☞ De singulis concordatis agere longum itidem es- 40
set, & inutile, nam, & peculiaribus commentariis illus-
trata ipsa fuere à præclaris Auctoribus. Pauca quoque
afferemus, quæ concordata in genere respiciunt.

Concordata utpote habentia vim pacti religiosissime 41
esse servanda, nemo est qui ignoret; confer si lubet Rot.
in Cæsaraugustana beneficii 27. *Junii* 1746. *cor. R. P.
D. Elephantuc.*

Ut autem locum sibi vindicare queant concordata, 42
satis est, quod concurrat alterutra qualitas in eis expres-
sa, scilicet vel localitas, vel personalitas. Vide Rota *in
rec. decis.* 291. *num.* 13. & *plur. sequent. part.* 15. ubi &
de interpretatione concordatorum agitur.

De facultate Summo Pontifici competente derogandi 43
concordatis, nemo dubitat. Quæstionis verò est, quando
concordatis derogatum dici queat. In Rota invaluit opi- 44
nio, ut concordatis non aliter derogatum dici queat,
quàm si vel expresse derogatum concordatis sit, vel sal-
tem mentio concordatorum habita sit eo in actu, qui se-
cum

۞ Quàm sæpissime, juxta occurrentes casus, fit mentio, cui hodiè competat quorumcumque beneficiorum præsentatio: ideò parum immorari debere videbatur, quamquam Auctor his articulis tam late se gerat; erit nihilominus, cum se offerat occasio, necessarium adducere quæ à primis temporibus per hujus regni leges, usque nunc observantiam retinuerunt.

Nonnumquam invaluit patronatum habentibus (in cujus derogationem, speciatim laicalis, nil potest admitti (1),
mul-

(1) *Remis.* 1. *ejusd.* Quando vinieren bulas de Roma en derogacion del patronazgo real, ó de legos, ó de beneficios patrimoniales, se traygan ante los del Consejo.

cum necessario fert derogationem concordatorum: Ita dictum Tribunal respondit *in Coloniens. Canonicatus 1. Julii 1726. coram bon. mem. Nuñez*, necnon *in Seguntina Archidiaconatus 4. Februarii 1729. cor. clar. mem. Aldrovand. & 9. Junii 1742. cor. Eminentissimo Rezzonic. & in Compostellana Parochialis 4. Februarii 1746. coram Reverendissimo Patre D. Bussio Decano.*

Contrarium usum vim habere haud posse adversus concordata, firmavit Rota *in Tridentina Archipresbyteratus 4. Junii 1723. cor. bon. mem. Gamaches, & 3. Februarii 1727. cor. clar. mem. Calcagnin.*

Diversum autem esset, si concordata acceptata, & observata haud fuissent; Rigant. *in Commentar. ad regul. 9. Cancellar. part. 1. §. 3. num. 291.* Qua de ratione vim non habere concordata Poloniæ dixit novissime Rota. *in Uladislavien. Archidiaconatus super Coadjutoria 14. Januarii 1757. coram Reverendissimo Patre Domino Parracciano.*

AR-

multoque minus regii ut potentioris, quàm aliorum, ita ut nulla, quantumvis expressa reservatio, aut derogatio rei præjudicabit (1) inesse jus præsentandi (2), dum cathedralis, aut conventualis ecclesia non fuerit: nam ejus Prælatum eligere nequibat, nisi petitum, & Summo Pontifice annuente (3); vere equidem hæc electio pertinebat ad capitulum, extemploque ad patronum pro confirmatione deferebatur (4); aliqua tamen notabatur differentia, quippe regiæ majestati, per Canonicos quibus munus eligendi incumbebat, Prælati obitus nuntiabatur, veniaque eligendi ergo concessa, ad actum electionis procedebatur: dein ipsimet, ut consensum præberet, electum, ante missionem in possessionem, exhibebant (5); nihilosecius, præstantiam in prædictis Summi ecclesiæ Præsulis nulla temporis series oblivioni tradidit, quamobrem ubique terrarum cujuscumque generis beneficia, regii aut laicalis patronatus exclusis, conferebat: lex erat ejus voluntas (6).

Ejectio infidelium ex hac peninsula, ecclesiarum constructio, & dotatio (7), licèt jus patronatus propter pavimenti ad eas ædificandas concessionem videatur acquisitum, in causa fuere, ut capitulum regio indigeret assensu ante, & post factam electionem, prout est animadversum.

Consuetudine, hisce justis titulis, gratiisque apostolicis Regem Catholicum innixum, luce meridiana est clarius ecclesiarum cathedralium *Patroni* denominationem haud posse non admittere, juribusque uti patronatus (8); cumque super cetera beneficia residentialia, aut simplicia his in regnis existentia, vetus esset ambiguitas, quæstioque suborta, fuit tandem inita concordia, reservatione solum duorum, & quinquaginta beneficiorum facta à Summo Pontifice conferendorum, non exclusa confirmatione archi & Episcopatuum, prævia, ut antea, regiæ majestatis nominatione: omnibus constitutionibus, regulisque Cancellariæ quiescentibus, eidem adversantibus concordiæ (9).

Circa tempus in quo præsentatio fieri debet, discrimen non advertitur, nec ullum verbum in eo super hoc inspicitur. Intra quadrimestre Patroni seculares (10), intra semestre ecclesiastici (11) erant in obligatione nominandi consti-

(1) *Leg. 5. ejusd.* Porque es cosa muy justa que el nuestro patronazgo real sea guardado en todo tiempo, y algunas personas, asi naturales de nuestros reynos, como extrangeros de ellos, en derogacion de nuestra preeminencia y patronazgo real se han hecho proveer por via de Roma de algunas abadias, y monasterios, y priorazgos, é iglesias, y dignidades, y capellanías, y beneficios eclesiásticos:: ni sean osados por via directa, ni indirecta, pública, ni secretamente de presentar, ni intimar, ni publicar, ni afixar, ni aceptar bulas, ni rescriptos, ni sentencias executoriales, comisiones y secrestos, ni otras qualesquier provisiones que tocaren en qualquier manera á las dichas Iglesias:: y otros beneficios eclesiásticos que son de nuestro patronazgo real, so pena:: *Vide verb.* Bannitus.

(2) *Leg. 1. tit. 15. part. 1. ibi*: E quando la eglesia vacare, debe presentar Clerigo para ella:: *Leg. 5. ejusd.* Vacando alguna eglesia, por qualquier razon que sea, en que oviesen algunos derechos del patronazgo, non debe Obispo, nin otro Perlado poner Clerigo en ella, á menos de gelo presentar los patrones::

(3) *Leg. 1. proxim. cit. ibi*: Pero si el patron, quando quisiere facer eglesia, que sea colegiata, que quier tanto decir, como conventual, dixere, que quier este derecho haber en ella, que pueda él solo elegir el Perlado, ó con los otros Clerigos, que y fueren, ó le ovieren de elegir, si el Papa gelo otorgare bien lo puede haber, é de otra guisa non::

(4) *Leg. ead. ibi*: Esto se entiende, si non fuere eglesia catedral, ó conventual, cá en estas atales, el Cabildo, ó el Convento ha de elegir su Perlado, é despues de esto hanle de presentar la eleccion fecha al Patron, que le plega, é le otorgue.

(5) *Auct. Ac. 1. tit. 6. lib. 1. ibi*: Quando algun Perlado, ó Obispo finare, que los Canonigos, é otros qualesquier, á quien de derecho y costumbre pertenesce la eleccion, deben luego hacer saber al Rey por mensagero cierto la muerte del tal Perlado, ó Obispo que finó: é antes de esto no puedan, ni deben elegir el tal Perlado ó Obispo: E otrosi, desque el tal Perlado ó Obispo fuere elegido como debe y confirmado, fue y es costumbre antigua, que antes que haya de aprehender posesion de la Iglesia, deben venir por sus personas á hacer reverencia al Rey.

(6) *Leg. 1. tit. 16. part. 1. ibi*: El Apostolico ha de poder dar las dignidades, personages, é todos los otros beneficios de la santa Eglesia, á quien quisiere, y en qual Obispado quisiere.

(7) *Leg. 18. tit. 5. part. 1. ibi*: E esta mayoría, é honra han los Reyes de España, porque ganaron las tierras de los Moros, é ficieron las mezquitas eglesias: é echaron de y el nome de Mahoma: é metieron y el nome de *nuestro Señor Jesu-Christo.* La segunda, porque las fundaron de nuevo, en logares donde nunca las ovo. La tercera, porque las dotaron:: *Leg. 1. ejusd. ibi*: La una por el suelo que da á la Iglesia en que la facen:: (*Vide verb.* Ecclesia).

(8) *Vide verb.* Abbas.

(9) *Leg. 11. tit. 6. lib. 1. ibi*: La Santidad de nuestro Beatísimo Padre Benedicto Papa XIV. reserva á su privativa libre colacion, á sus succesores, y á la Sede Apostolica perpetuamente cincuenta y dos Beneficios:: para que asi su Santidad, como sus succesores, tengan el arbitrio de poder proveer y premiar á los Eclesiásticos Españoles, que por providad, é integridad de costumbres, ó por insigne literatura, ó por servicios hechos á la Santa Sede, se hicieren beneméritos, y la colacion de estos cincuenta y dos Beneficios deberá ser siempre privativa de la Santa Sede, en qualquier mes, y en qualquier modo que vaquen, aun por resulta real, y tambien aunque alguno de ellos se hallase tocar al Real Patronato de la Corona, y aunque estuviesen sitos en Diócesis donde algun Cardenal tuviese qualquiera amplio indulto de conferir, no debiendo en manera alguna ser éste atendido en perjuicio de la Santa Sede; y las Bulas de estos cincuenta y dos Beneficios, deberán expedirse siempre en Roma, pagandose los acostumbrados emolumentos debidos á la Dataria y Cancelaría apostólica, segun los presentes estados; y todo sin imposicion alguna de pension, y sin exáccion de Cedulas Bancarias, como tambien se dirá abaxo. Y los nombres de los cincuenta y dos Beneficios son los siguientes:: *Vide verb.* Concursus, *in principio.*

(10) *Leg. 11. tit. 15. part. 1. ibi*: Fasta quatro meses::

(11) *Leg. 8. tit. 16. ejusd. ibi*: E este tiempo en que los suelen dar, es de seis meses:: *Leg. 9. ejusd. ibi*: Onde si el Perlado que ha poder de dar él solo algunos Beneficios, si non los diere fasta seis meses, pasa el poderío al Cabildo::

ARTICULUS XII.

Beneficia quoad primas preces Imperatoris.

SUMMARIUM.

1 *Per primas preces Imperatoris quid intelligatur.*
2 *Nominationes ab Imperatore ordinariis Collatoribus præsentatæ, quare vocantur primæ preces.*
3 *Hoc privilegium primarum precum Imperatoris est antiquissimum*, ad n. 4.
5 *Refertur summa hujus privilegii juxta tenorem concessionis à Paulo V. factæ Imperatori Ferdinando II.* ad n. 7.
8 *Ex hujus privilegii, seu indulti tenore colligitur: Primo, posse Imperatorem primas preces prorrigere solum in ecclesiis infra fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem in ecclesiis, & provinciis ad ipsum Imperium pertinentibus, sed hactenus ab eodem avulsis.*
9 *Quamvis Collator, vel Collatrix, v. gr. Episcopus, Abbas, vel Abbatissa habitet extra fines Sacri Romani Imperii, sed intra istud beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenentur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione dictorum beneficiorum.*
10 *Secus vero est dicendum quando Collator habitat quidem in Imperio, sed beneficia conferenda consistunt extra illud; cetera quæ ipso indulto deducuntur*, usque ad n. 39. invenientur.
40 *Subnectuntur supplementa Auctoris ad articulos superius expositos*, ad n. 48.
49 *Addit. ex aliena manu*, ad n. 65.

1 Per *primas preces Imperatoris* hic intelligitur privile-
gium quoddam ex antiquissima consuetudine à Sede
apostolica concedi solitum Imperatori Romanorum recens
electo, ut in qualibet ecclesia intra Romanum Imperium
semel personam sibi benevisam, & idoneam Collatori
ordinario nominare possit, cui beneficium vacans, vel
2 proxime vacaturum conferre teneatur. Et hujusmodi no-
minationes ab Imperatore ordinariis Collatoribus præsen-
tatæ, vacantur *primariæ*, seu *primæ preces*, quia præfe-
runtur cujuscumque juri conferendi, præsentandi, vel no-
minandi, vel quia sunt prima Imperatoris electi petitio;
3 Pithing. *lib. 3. tit. 5. sect. 9. §. 6. n. 367. de præb.* Et
hoc Imperatoris privilegium est sic antiquiæ consuetu-
dinis, ut Nauclerus in *sua Chrographia* testetur, Rodul-
phum primum, qui anno 1273. electus est, jam usum
fuisse hoc privilegio sub nomine *primariarum precum* ex
antiqua & approbata ab antecessoribus perducta consue-
tudine: sicque hanc consuetudinem dudum jam ante tem-
4 pora Rodulphi primi viguisse appareat. Et revera de hoc
primarium precum privilegio non solum mentionem fa-
ciunt recentiores Auctores, sed & mentionem fecerunt
antiqui Canonistæ, inter quos Jan. Andr. *in cap.* In
cui 19. *de præbend. in 6.* & Speculator *tit. de præbend.*
§. Restat, *n.* 2. ubi sic asserit: *Imperator habet privile-
gium, quod ego vidi Bullatum, quod in qualibet ecclesia
Alemaniæ possit facere unum recipi.* Et Joan. à Cokier. il-
lud exacte refert, & variis quæstionibus elucidat in suo
tractatu, quem inscripsit: *Scholia in primarias preces
Imperatoris*, cujus indulti, seu privilegii summam juxta
tenorem concessionis à Paulo V. factæ Imperatori Fer-
dinando II. *pridie Nonas Junii 1620.* hic ad omnium no-
titiam juvat referre.

"In hoc igitur indulto, §. *Hinc est*, conceditur in 5
"primis suæ Cæsareæ Majestati facultas preces primarias
"offerendi, seu personas idoneas nominandi quibusvis
"Collatoribus, seu Collatricibus, quacumque illi, illæve
"dignitate præfulgeant, ad quæcumque beneficia per
"S. Romanum Imperium ubilibet constituta in cathedra-
"libus, etiam metropolitanis, collegiatis, vel quibusvis
"aliis ecclesiis, sive sint cum cura, sive sine cura, sive
"secularia, sive regularia, etiamsi beneficia hujusmodi
"canonicatus, præbendæ, dignitates, personatus, admi-
"nistrationes, vel officia, etiam majora, & electiva fue-
"rint, easque personas sic nominatas ad hujusmodi be-
"neficia, postquam ipsis canonice de illis provisum fue-
"rit, prædicti Collatores, vel Collatrices recipere, & ad-
"mittere teneantur, sive ad eorumdem Collatorum, &
"Collatricum collationem, provissionem, præsentatio-
"nem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem com-
"muniter, vel divisim pertineant. Hæc tamen facultas
"restringitur primo, dummodo in cathedralibus, & me-
"tropolitanis post pontificales majores, aut in collegiatis
"principales non existant. Secundo, dummodo singulæ
"collationes, & singulæ ecclesiæ ex hoc ultra, quam in
"uno beneficio, non graventur. Tertio, dummodo & ipsi
"Collatores, aut Collatrices saltem quatuor beneficia
"conferendi facultatem habeant. Additur in eodem in-
"dulto §. *Ita*, quod tametsi Cæsar unam, & eamdem
"personam supradictis Collatoribus, & Collatricibus si-
"mul, vel successive nominare possit; ita tamen, ut quàm
"primum persona sic nominata de aliquo beneficio pro-
"visa fuerit, ejus nominatio, quoad alios Collatores,
"vel Collatrices, ipso jure expiret, & quoad easdem
"preces, canonicatum, & præbendam, ac dignitatem,
"seu personatum, administrationem, vel officium in ec-
"clesia pro unico dumtaxat beneficio computari debère.

"Præterea concedit Pontifex in §. *Quotque quicumque*, 6
"ut quibusvis dignitatibus constituti, & ecclesiarum
"cathedralium Canonici, quos pro singulis personis pre-
"cum, & nominationum hujusmodi Cæsar Executores
"constituerit per se, vel per alium, sive alios, possint
"eisdem personis prædicta beneficia cum omnibus juri-
"bus, & pertinentiis conferre, & assignare, in quibus-
"vis etiam ordinariis Collatoribus per literas alternativas,
"aliaque privilegia concessis, aut concedendis mensibus,
"vacaverint, si intra mentem, postquam vacatio ejusmo-
"di beneficiorum ipsis innotuerit, duxerint acceptanda.
"Idque extenditur primo, etiamsi ipsa beneficia disposi-
"tioni apostolicæ aliàs, quàm per extravagantem *ad regi-
"men* generaliter fuerint reservata. Tertio, etsi personæ
"nominatæ tempore assecutionis beneficii, ad quod no-
"minatæ sunt, aliud beneficium in eadem ecclesia jam
"ante obtineant. Quarto, etsi secundum statuta, & con-
"suetudines ecclesiarum in quibus beneficia hujusmodi
"constituta fuerint, eorum capaces non fuerint ob defec-
"tum legitimæ ætatis, aut legitimorum natalium, dum-
"modo quoad ejusmodi qualitates requisitas cum illis sit
"dispensatum, & beneficia in eadem ecclesia obtinenda
"ta-

tituti; est dumtaxat notabile, elapso quadrimestri, Regibus non nocère: quoniam variis impediti occupationibus, tam in bello, quam in pace, indultum est eis, si intra legitimum tempus tales præsentationes non fecerint: quare quocumque in tempore fiant, admittendæ; sed prælatiarum, dignitatum, præbendarumque provisiones non defferri, olim imperatum jam erat (1).

Quæ quidem antedicta consideratio, locorum distantiæ, aliisque impedimentis quotidie nascentibus unita, licèt in Bulla patronatus Indiarum (2) annus tantum assignaretur, multum profecto urget ad non observandam hanc temporis restrictionem, ut experientia demonstrat.

(Si de verbo ad verbum facta concordati Germanici relatio advertitur: (nil de ejus observantia asseritur, utpote si immutatum, præ manibus authenticæ determinationes non habentur) cum hispanica concordia juxta præscriptum ad-

(1) *Auct. Acord. 4. tit. 6. lib. 1. n. 8.* La provision de las prelácias, y de las otras dignidades de mi patronazgo conviene, que no se difiera, en sabiendose cierto haber vacado algo de esta calidad, terneis mucho cuidado de que se trate luego en la Cámara de lo que converná consultarme.

(2) *Vide verb.* Abbas.

»talia sint, quæ sine dispensatione Papæ simul obtineri possint, ac consueverint; nec dictorum beneficiorum collatio ad Sedem apostolicam legitime fuerit devoluta; neque super illis inter aliquos lis pendeat indecisa. Quinto, etsi personæ ejusmodi duo, vel tria, vel plura cujuscumque qualitatis, & annui valoris beneficia (in diversa ecclesia) obtineant, aut spectent.

»Denique super his, ut preces, seu nominationes cæsareæ effectum habeant, datur à Papa executoribus plena, & libera, etiam per censuram ecclesiasticam exequendi potestas: ipsis vero nominatis conceditur, ut una cum primariis precibus, aliis quoque expectativis, ac nominationibus, seu gratis specialium reservationum, de quibusvis beneficiis, aut mandatis de providendo, si ipsis concessæ sunt, ut possint, nec aliqua gratiarum hujus extincta, reliquæ causæ, vel irritæ censeantur."

Postremo *in dict. indulto pontificio precum cæsarearum* 7 §. *Non obstantibus* subjunguntur clausulæ derogatoriæ eorum, quæ eidem obstare possent. Et in primis derogat Pontifex constitutionibus apostolicis de non utendo gratiis expectativis, item de diligentiis faciendis in favorem ordinariorum Collatorum, de quibus supra. Secundò, literis expectativis concessis in forma pauperum, juxta *cap.* Si pauper 30. *de præbend. in 6.* sive mandatis de providendo pauperibus Clericis, non habentibus beneficium; item literis de providendo personis illustribus, & graduatis; omnes enim hujusmodi literæ non obstant precibus cæsareis, si contingat illas concedi super talibus beneficiis, quominus dictæ preces iis conferantur. Tertiò, derogat regulis Cancellariæ apostolicæ quandocumque publicatis & publicandis, quibus expresse, speciatim derogari debuit; quia per clausulam derogatoriam generalem, *non obstantibus constitutionibus apostolicis*, non censetur derogatum nisi constitutionibus ordinariis, non verò extraordinariis, quales sunt extravagantes, & regulæ Cancellariæ; Cokier *cit. loc. sect.* 3. §. 1. *vers.* Publicatis, & publicandis, *fol.* 90. Quartò, derogat statutis, & consuetudinibus aliarum ecclesiarum, etiam juramento, & confirmatione Sedis apostolicæ roboratis; quia similiter per

---

adimpleatur, suos per consequens plenarios, integrosque omnes consequatur effectus, demirabitur quilibet, cur in editione hac prima hispanica conventum inter ecclesiæ Supremum Caput, ac tutum ejus defensorem Regem Catholicum, (*vide add. nov. verb.* Delegare, *pag.* 45. *vers.* Per, *leg.* 1.) temporeque DD. Ferdinandi VI. terminatum, non inseritur: ideo, ne hujus delicti coarguar, alienigenam doctrinam nostræ præferendo, apostolicam constitutionem (1) in prædictæ concordiæ confirmationem anno Incarnationis dominicæ millesimo septigentesimo quinquagesimo tertio, quinto Idus Junii, Sanctitatis D. Benedicti XIV. mandato expeditam, licèt varia loca juxta *leg.* 11. *tit. 6. lib.* 1. *Recop. Castell.* ubi præfata concordia est inserta *in add. hisp. sub hoc verb. & aliis* sint relati mihi consentaneum, fereque necessarium fuit visum, prælo tam vernaculo, quàm latino idiomate hic committere).

BENEDICTUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

(1) "Quam semper à Deo bonorum omnium largitore effusis precibus flagitare jubemur, pacem atque concordiam, quamque Nos ipsi, utpote cum Religionis utilitate semper conjunctam, hoc toto pontificatus nostri tempore, inter Nos, cunctosque Nobis in Christo charissimos filios christianos Reges & Principes, omni studio tueri ac fovere curavimus; eam non satis firmo nexu constare inter hanc Apostolicam Sedem, Hispaniæque Catholicos Reges, ac populos, latentibus dissensionum causis, quæ aliquando, vel levi quopiam vento impellente, in aperta dissidia erumpere poterant, non sine perpetua animi nostri anxietate & sollicitudine cogitabamus.

»Cum enim in tractatu jam usque ab anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo septimo inter felicis recordationis prædecessorem nostrum Clementem Papam XII. & claræ memoriæ Philippum hoc nomine V. dum viveret, Hispaniarum Regem Catholicum inito, ac die vigesima sexta Septembris prædicti anni à Plenipotentiariis ex utraque parte deputatis Romæ subscripto, nihil expresse conventum fuisset circa veterem illam & arduam controversiam de, & super prætenso Catholicorum Regum jure patronatus universalis in omnia & singula beneficia ecclesiastica per eorum ditionis regna & provincias existentia; sed ipsius dumtaxat controversiæ, tamquam indecisæ & pendentis, examen in aliud tempus dilatum fuisset; nec alia sane deessent inter hanc ipsam Apostolicam Sedem, eosdemque Hispaniarum Reges, controversiarum capita; tum scilicet propter consuetudinem à longo tempore vigentem, ut in hujusmodi beneficiorum ecclesiasticorum collationibus & provisionibus, quæ per dictam Sedem fierent, quædam pensiones annuæ super eorumdem beneficiorum fructibus & proventibus reservarentur, & pro earum certiori solutione, publicorum Argentariorum cautiones, seu *Cedulæ Bancariæ* à provisis Beneficiatis exigerentur; tum etiam propter nonnulla incidentia in exercitio & usu illius Juris, quo Camera Apostolica sine ulla contradictione fruebatur, exigendi videlicet, & colligendi, ac respective administrandi, & erogandi, per Nuntium Apostolicum in dictis Hispaniarum regnis pro tempore residentem, aliosque Ministros ibidem constitutos, ecclesiasticorum Præsulum, aliorumque in iis decedentium spolia, & ecclesiarum vacantium fructus, redditus, & proventus; super quibus omnibus non leves hinc inde agitabantur querelæ, & nova discordiarum germina in dies exurgere posse timebantur; cumque adhibita per Nos studia in colligendis, exponendisque rationum momentis, quibus Apostolicæ Sedis, & Cameræ jura, ac consuetudines circa præmissa nitebantur non tam visa fuerint componendis rebus viam sternere, quàm nobis altioris indaginis quæstionibus excitandis aditum aperire: Hoc tandem salubre consilium, ad formidatæ dissensionis pericula non solum præsenti tempore procul arcenda, sed etiam in futurum perpetuo præcavenda idoneum, communi nostra, & charissimi in Christo Filii nostri Ferdinandi VI. Hispaniarum Regis Catholici voluntate, susceptum fuit, ut justo & æquabili temperamento ad utriusque partis rationes accomodato, universum negotium terminaretur.

»Quapropter Nos venerabilem fratrem nostrum Sylvium nunc Sabinensem Episcopum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem *Valenti* nuncupatum, ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, in nostrum dictæque Apostolicæ Sedis Plenipotentiarum deputavimus, ad hoc ut nostro ejusdemque Sedis nomine, una cum dilecto filio Magistro Emmanuele Ventura Figueroa Capellano nostro, ac uno ex causarum Palatii nostri Apostolici Auditoribus, quem dictus Ferdinandus Rex Catholicus suum quoque Plenipotentiarum ad id constituerat, de ineundæ conventionis articulis & conventionibus tractaret. Qui sane diligenti studio omnibus diu matureque discussis, ac etiam Nobiscum, & cum dicto Ferdinando Rege respective communicatis, rem totam, auxiliante Domino, ad terminos utrique parti acceptabiles feliciter deduxerunt; ac demum, opportunis utrinque mandatis & facultatibus muniti, die undecima elapsi mensis Januarii Romæ in palatio nostro apostolico Quirinali Tractatum quemdam subscripserunt; quem postea præfatus Catholicus Rex suo regio diplomate die trigesima prima ejusdem mensis expedito, de verbo ad verbum insertum, in omnibus & singulis illius articulis approbavit, confirmavit, & ratum habuit; ac regia fide interposita, pro se suisque successoribus, tam à se ipso, quàm ab aliis, ad quos pertinet, seu pertinebit imposterum, plenissime implendum atque servandum promisit: Quemque Nos etiam apostolicis nostris literis in forma Brevis, cum integra ejusdem tractatus insertione, datis die vigesima sequentis mensis Februarii, approbavimus, confirmavimus, & ratum habuimus; promittentes in verbo Romani Pontificis, omnia & singula ibidem nostro, dictæque Sedis nomine promissa, sincerè & inviolabiliter ex nostra, ejusdemque Sedis parte, adimpletum & servatum iri; prout in dicta regia schedula, & in nostris literis hujusmodi, quarum tenores præsentibus pro insertis haberi volumus, plenius atque distinctus continetur.

»Jam verò quum idem Ferdinandus Rex Catholicus, ex conventis in tractatu hujusmodi, ea quæ paratam executionem habere poterant, præsertim quod pertinet ad compensationes dispendiorum, quæ Camera Apostolica ex concessionibus, & cessionibus eidem Regi, ejusque successoribus per Nos factis, aliisque ex parte nostra promissis, subire poterant, effectu complere non distulerit: Nos etiam ea, quæ in eodem tractatu, nostro nomine conventa & promissa fuerunt, quantum præsenti tempore in Nobis est, ad executionem deducere, ac sinceram paterni animi nostri dilectionem erga ipsum Regem, de catholica religione, & de Apostolica Sede optime meritum, universamque hispanam Nationem sua semper pietate, & in eamdem Sedem observantia conspicuam, ostendere volentes.

»In primis, quum idem Ferdinandus Rex Catholicus Nobis repræsentari fecerit, tam secularis, quàm regu»la-

BENEDICTO OBISPO,

SIERVO DE LOS SIERVOS DE DIOS.

Para perpetua memoria.

No sin una continua afliccion, y desvelo de nuestro ánimo considerábamos, que aquella paz y concordia, que estamos obligados á pedir continuamente con rendidas súplicas á Dios, Dispensador de todos los bienes, y que Nos mismo hemos procurado guardar y conservar cuidadosamente en todo el tiempo de nuestro pontificado, entre Nos, y todos nuestros muy amados en Christo Hijos los Reyes, y Príncipes christianos, como que siempre anda unida con la utilidad de la religion; no estaba bastantemente asegurada entre esta Sede Apostolica, y los Reyes Católicos de España, y sus pueblos, por ocultas causas de disensiones, que podrian prorumpir en algun tiempo, aun con el leve soplo de de qualquiera viento, en discordias manifiestas.

No habiendose, pues, ajustado expresamente cosa alguna en el tratado hecho el año del Señor de mil setecientos y treinta y siete entre Clemente Papa XII. de felíz recordacion, nuestro predecesor, y Felipe V. de este nombre, en vida Rey Católico de las Españas, de clara memoria, y firmado en Roma el dia veinte y seis de Septiembre del referido año por los plenipotenciarios nombrados por una y otra parte, acerca de la antigua y ardua controversia sobre y en razon del pretendido derecho de patronato universal de los Reyes Católicos á todos, y cada uno de los beneficios eclesiásticos, que se hallan en los reynos y provincias de su dominio, sino que solamente se remitió á otro tiempo el exâmen de esta controversia, como indecisa y pendiente; y no faltando otros puntos de disputas entre esta misma Sede Apostólica, y los dichos Reyes de las Españas, ya sea con motivo de la costumbre que estaba en vigor de mucho tiempo á esta parte, de que en las colaciones y provisiones de los referidos beneficios eclesiásticos, que se hacian por la expresada Sede, se reservaban algunas pensiones anuales sobre los frutos y proventos de los mencionados beneficios, y para su mas segura paga se exîgian de los Beneficiados provistos fianzas de Banqueros públicos, ó *Cédulas Bancarias*; ó ya sea por algunas incidencias en el exercicio y uso del derecho de que gozaba la Cámara Apostólica, sin contradiccion alguna; es á saber, de exîgir y recoger, y respectivamente administrar, y distribuir por el Nuncio Apostólico por tiempo residente en dichos reynos de las Españas, y por otros Ministros constituidos alli, los espolios de los Prelados eclesiásticos, y de otros que fallecian en ellos, y los frutos, rentas y proventos de las Iglesias vacantes; sobre cuyos puntos todos se suscitaban de una y otra parte no leves quexas, y se temia pudiesen originarse cada dia nuevos motivos de discordias; y habiendo parecido que la aplicacion puesta por Nos en juntar y exponer las razones substanciales en que se apoyaban los derechos y costumbres de la Santa Sede y Cámara Apostólica en todo lo referido, no tanto allanaba el camino para componer las cosas, quanto abria la puerta para excitar nuevas qüestiones de mas prolixo exâmen; para desviar finalmente los peligros de la temida disension en el presente tiempo, y aun precaverlos perpetuamente en el futuro, de comun consentimiento nuestro, y de nuestro muy amado en Christo Hijo Fernando VI. Rey Católico de las Españas, se tomó el saludable y conveniente consejo de que se terminase todo el negocio por un justo y equitativo temperamento, acomodado á las razones de ambas partes.

Por lo qual deputamos á nuestro Venerable Hermano Sylvio, actual Obispo de Sabina, Cardenal de la Santa Iglesia Romana, llamado *Valenti*, Camarlengo de la misma Santa Iglesia Romana, por nuestro Plenipotenciario, y de dicha Sede Apostólica, para que en nuestro nombre y de la misma Sede, junto con el amado hijo Maestro Manuel Ventura Figueroa, nuestro Capellan, y uno de los Auditores de las Causas de nuestro palacio apostólico, á quien el referido Fernando Rey Católico habia nombrado tambien para esto por su Plenipotenciario, tratase de los artículos y condiciones del convenio que se habia de hacer; los quales habiendo exâminado con grande estudio y madurez todos los puntos, y comunicádolos tambien respectivamente con Nos, y con el dicho Fernando Rey, pusieron felizmente con el auxîlio divino todo el negocio en terminos aceptables á entrambas partes; y finalmente autorizados con los poderes y facultades correspondientes de una y otra parte, firmaron en Roma en nuestro palacio apostólico del Quirinal un tratado el dia once de Enero próxîmo pasado, el qual aprobó, confirmó y ratificó despues en todos y cada uno de sus artículos el expresado Rey Católico por su Real despacho expedido el dia treinta y uño del mismo mes, inserto en él á la letra; y habiendo interpuesto su palabra real, prometió por sí y sus succesores cumplirle y guardarle plenisimamente, así por su Magestad, como por los demas á quienes toca ó tocare en adelante; cuyo tratado aprobamos, confirmamos y ratificamos tambien por nuestras letras apostólicas expedidas en forma de Breve el dia veinte del siguiente mes de Febrero, insertando en ellas todo el referido tratado, prometiendo con palabra de Pontifice Romano cumplir y guardar sincéra é inviolablemente de nuestra parte y de la dicha Sede todas y cada una de las cosas prometidas en él en nombre nuestro, y de la mencionada Sede, como mas plena y distintamente se contiene en dicho real despacho, y en nuestras referidas letras, cuyos tenores queremos se tengan por insertos en las presentes.

Y no habiendo dilatado el dicho Fernando Rey Católico en cumplir efectivamente con aquellas cosas que de las convenidas en este tratado podian tener pronta execucion, principalmente en quanto á las compensaciones de los menoscabos que la Cámara Apostólica podia padecer por las concesiones y cesiones hechas por Nos, al dicho Rey y sus succesores, y otras cosas prometidas por nuestra parte; queriendo tambien Nos llevar á execucion, en quanto Nos toca al presente, las cosas que fueron ajustadas y prometidas en nuestro nombre en el referido tratado, y manifestar la sincéra dileccion de nuestro paternal ánimo ácia el mismo Rey, muy benemérito de la Católica Religion, y de la Sede Apostólica, y á toda la nacion española, siempre distinguida por su piedad y sumision á la misma Sede.

Primeramente habiendonos hecho representar el expresado Fernando Rey Católico, que la disciplina del Cle-

BIBLIOTECA CENTRAL

per clausulam generalem derogatoriam, non tolluntur statuta jurata, vel per Principem confirmata; Cokier. *citat. loc. verb.* Juramento, & confirmatione apostolica, *fol.* 91. Cui etiam indulto non vult derogari Pontifex per quascumque literas apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de eodem mentionem. Quintò, derogat etiam ipsis concordatis Germaniæ, eorumque confirmationi, quatenus huic indulto adversantur. Sextò denique, derogat quibusvis aliis privilegiis, indultis, & literis apostolicis indulto huic quocumque modo adversantibus, etiam motu proprio Papæ, & ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum clausulis derogatoriarum derogatoriis, & aliis insolitis concessis, & decernitur quidquid contra quacumque auctoritate attentatum fuerit, irritum, & inane.

Ex hujus privilegii, seu indulti tenore colligitur, primò, posse Imperatorem primas preces porrigere solum in ecclesiis inter fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem in ecclesiis, & provinciis ad ipsum Imperium pertinentibus, sed hactenus ab eodem avul-

»laris Cleri in hispaniis disciplinam quibusdam in rebus »reformatione indigere; Nos sane præsentium tenore »declaramus, quod ubi Nobis exposita fuerint peculia»ria hujusmodi disciplinæ capita, super quibus necessa»riam providentiam capere opus erit, hanc quidem, jux»ta ea, quæ in sacris canonibus, & apostolicis constitu»tionibus, ac Tridentinæ Synodi decretis statuta haben»tur, interponere non omittemus; quin immò si Nobis »in hac Beati Petri cathedra residentibus, quemadmo»dum enixe optamus, id fieri continget; neque nego»tiorum mole, qua opprimimur, neque senilis ætatis »nostræ respectu, Nos deterreri patiemur, quominus in »saluberrimi operis implementum, tantumdem studii »& laboris per Nosmetipsos impendamus, quantum olim »multis retro annis, dum *in Minoribus* degeremus, »prædecessorum nostrorum temporibus, impigre con»tulimus, seu pro resolutione earum rerum, quæ in fe»licis recordationis Innocentii Papæ XIII. literis, in»cipientibus: *Apostolici Ministerii*, statutæ fuerunt; »seu pro fundatione Universitatis de Cervera, aut pro »stabilienda Insigni Collegiata S. Ildephonsi, aliisque »gravissimis negotiis ad hispaniarum regna pertinen»tibus.

»Quod autem pertinet ad ecclesiarum & benefi»ciorum ecclesiasticorum in hispaniarum regnis & pro»vinciis consistentium nominationes, præsentationes, »collationes, & provisiones pro tempore faciendas; Nos »præfato tractatui inhærentes, nihil novi statuere in»tendimus quoad dictorum regnorum & provinciarum »archiepiscopales, & episcopales ecclesias, necnon »monasteria, & beneficia consistorialia in libris Came»ræ nostræ Apostolicæ descripta & taxata, sicut etiam »quoad alia beneficia ecclesiastica cujuscumque quali»tatis & denominationis, quæ in Granatensi & In»diarum regnis, atque ditionibus consistunt; aliaque »nonnulla etiam alibi existentia, quæ de ipsorum Ca»tholicorum Regum patronatu, sive ex fundatione, »aut dotatione, sive ex privilegiis, & literis aposto»licis, aliisve legitimis titulis, ad hunc diem fuisse »& esse sine ulla controversia dignoscuntur; sed tam »ecclesias, & monasteria, aliaque beneficia consisto»rialia hujusmodi, quàm cetera beneficia ecclesiastica »in dictis regnis Granatensis & Indiarum existentia, »aliaque præmissa, quoties ea vacare, seu Pastoribus, »vel Prælatis, aut Rectoribus, sive Commendatariis »respective carere contigerit, ad ipsorum Catholico»rum Regum nominationem & præsentationem, ut »antea, conferri & provideri volumus & decernimus; »hoc etiam inconcusse servato, ut nominati & præsen»tati ad ecclesias, & monasteria, ac beneficia consisto»rialia hujusmodi, consuetas collationis & provisionis »literas, à Nobis, & ab hac Apostolica Sede impetrare, »ac solitas taxas Datariæ, Cancellariæ, & Cameræ nos»trarum Apostolicarum, aliaque jura, & emolumenta »Officialibus debita, ut hactenus servari consuevit, sine »ulla innovatione, persolvere debeant & teneantur.

»Ex omnibus verò aliis dignitatibus in cathedrali»bus, & collegiatis ecclesiis, nec non ex canonicati»bus, & præbendis earumdem ecclesiarum, ac benefi»ciis ecclesiasticis in quibusdam ecclesiis dictorum reg»norum & provinciarum sitis, Nos quidem ad hoc »ut Nobis, & successoribus nostris Romanis Pontifici»bus aliqua ratio suppetat providendi, & gratificandi personis ecclesiasticis hispanæ nationis, morum pro»bitate, ac doctrina præstantibus, seu aliàs de Nobis, »&

Clero, asi secular, como regular en las Españas, necesita de reforma en algunos puntos; declaramos por el tenor de las presentes, que quando Nos fueren propuestos los artículos particulares de esta disciplina, sobre que conviniere tomar la providencia necesaria, no dexarémos de interponerla, segun lo que se halla dispuesto por los sagrados cánones y constituciones apostólicas, y por los decretos del Concilio Tridentino; antes bien si aconteciere esto, hallandonos ocupando esta cátedra de S. Pedro, como lo deseamos sumamente, ni la multitud de los negocios que Nos oprimen, ni el peso de nuestra avanzada edad, Nos desalentará para dexar de poner por Nos mismo, en el cumplimiento de una obra tan saludable, la misma aplicacion y trabajo, que tantos años há, quando Nos hallabamos *in Minoribus*, en los tiempos de nuestros predecesores, pusimos diligentemente, ya sea para la resolucion de las cosas que se establecieron en las letras del Papa Inocencio XIII. de feliz recordacion, que empiezan; *Apostolici Ministerii*, ya para la fundacion de la Universidad de Cervera, ya para el establecimiento de la insigne colegiata de San Ildefonso, y ottos importantísimos negocios pertenecientes á los reynos de las Españas.

Y por lo tocante á las nominaciones, presentaciones, colaciones y provisiones, que en lo succesivo se hicieren de las iglesias y beneficios eclesiásticos, que se hallan en los reynos y provincias de las Españas; Nos adhiriendo al referido tratado, no intentamos establecer cosa nueva en quanto á las iglesias arzobispales y obispales de dichos reynos y provincias, ni por lo que mira á los monasterios y beneficios consistoriales, escritos y tasados en los libros de nuestra Cámara Apostólica, como ni tampoco en quanto á otros beneficios eclesiásticos de qualquiera calidad y nombre, que se hallan en los reynos y dominios de Granada y de las Indias, y otros algunos, que tambien exîsten en otras partes, y que se sabe que han sido y son hasta el presente dia, sin contradiccion alguna de derecho de patronato de dichos Reyes Católicos por fundacion ó dotacion, ó por privilegios y letras apostólicas, ú otros legítimos títulos; sino que queremos y decretamos, que asi las referidas iglesias y monasterios, y otros beneficios consistoriales, cómo los demas beneficios eclesiásticos exîstentes en los expresados reynos de Granada y de las Indias, y demas referidos, se confieran y provean á nominacion y presentacion de los mencionados Reyes Católicos como antes, todas las veces que aconteciere vacar ó carecer respectivamente de Pastores ó Prelados, Rectores ó Comendatarios; pero observándose inconcusamente, que los nombrados y presentados para estas iglesias, monasterios y beneficios consistoriales, deban y esten obligados á impetrar de Nos, y de esta Sede Apostólica las acostumbradas letras de colacion y provision, y á pagar sin inovacion alguna las tasas acostumbradas de nuestra Dataría, Chancellaría, y Cámara Apostólica, y otros derechos y emolumentos debidos á los Oficiales, como se ha practicado hasta aqui.

Y de todas las demas dignidades en las iglesias catedrales y colegiatas, y tambien de los canonicatos y prebendas de las dichas iglesias y beneficios eclesiásticos, sitos en qualesquiera iglesias de los referidos reynos y provincias, Nos adhiriendo al expresado tratado, y tambien con autoridad apostólica, y tenor de las presentes letras, reservamos perpetuamente á nuestra libre dispocion y de la Sede Apostolica, ciertas dignidades, y ciertos canonicatos y prebendas, y algunos beneficios seña-

vulsis, siquidem in istis nullam amplius jurisdictionem habet Imperator. Cokier. *loc. citat. Scholia in primarias preces Imperatoris, fol.* 32. sub verbis præcisis ipsius indulti: *Per Sacrum Romanum Imperium videlicet constitutorum.*
9 Quamvis tamen Collator, vel Collatrix, v. gr. Episcopus, Abbas, vel Abbatissa habitet extra fines Sacri Romani Imperii, sed intra istud beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenetur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione dictorum beneficiorum, utpote consistentium intra fines Imperii, quia Pontifex concedens indultum non respexit ad domicilium Collatorum, sed ad locum, in quo beneficia consistunt, uti patet ex citatis verbis indulti: *Per Sacrum Romanum Imperium videlicet constitutorum.*
Secus vero est dicen- 10
dum, quando Collator habitat quidem in Imperio, sed beneficia conferenda consistunt extra illud; quia indultum ad ea non extenditur, cum sit limitatum ad beneficia existentia in Imperio, ibi: *Per Sacrum Romanum Imperium*, limitata autem causa limitatum producit effectum; *leg.* In agris, *ff. de acquir. rerum dominio, leg.*

»& illis, ac de Apostolica Sede benemerentibus, cer»tas dignitates, certosque canonicatus, & præbendas, »ac nonnulla beneficia hujusmodi speciali denomina»tione designata, in prædicto tractatu expressa, ac »etiam inferius enuncianda, quæ omnia numero sunt »duo supra quinquaginta, eidem tractatui inhærentes, »ac etiam auctoritate apostolica, & præsentium litera»rum tenore, liberæ nostræ, & Apostolicæ Sedis dis»positioni perpetuo reservamus; ita ut quocumque tem»pore, etiamsi Apostolica Sedes tunc vacaverit, & quo»cumque anni mense, etiamsi in ejusmodi civitatibus »& diœcesibus sita fuerint, quorum Episcopis & Præ»sulibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, quæ»cumque Indulta etiam amplissima, conferendi non»nulla, aut omnia beneficia ecclesiastica Apostolicæ »Sedi alioquin reservata & affecta forsan concessa fue»rint, aut imposterum, ut infra, concedantur, & quo»cumque modo, seu titulo, etiam per assecutionem »alicujus ecclesiæ, aut beneficii ecclesiastici de Ca»tholicorum Regum patronatu, seu aliàs ad nomina»tionem & præsentationem eorumdem Regum perti»nentis, aut ex cujuscumque persona eadem vacare con»tigerit, ac etiamsi aliqua ex ipsis de eodem regio pa»tronatu ex fundatione, dotatione, privilegio, aliove »legitimo titulo esse comperiantur, quoniam ita in »prædicto tractatu conventum fuit, à nemine præter»quam à Nobis, & successoribus nostris Romanis Pon»tificibus pro tempore futuris, de ipsis disponi & pro»videri possit; sed quoties ea & eorum singula, ut »supra, vacaverint, toties à nobis, seu à Romano »Pontifice pro tempore existente, aut proxime futuro, »idoneis Clericis, seu Presbyteris, natione Hispanis, »Nobis, & illis respective benevisis, absque ulla pen»sionis reservatione, seu cautionis exactione, libere »conferantur; iidemque Clerici, seu Presbyteri, quo»rum favore de ipsis dispositum fuerit, apostolicas provi»sionis suæ literas reportare, & consuetas taxas & emolu»menta Cameræ Apostolicæ, aliisque Romanæ Curiæ of»ficiis, & Officialibus debita, persolvere etiam teneantur.

»Tituli autem, & denominationes dictorum quin»quaginta duorum ex dignitatibus, & canonicatibus, »ac præbendis, nec non beneficiis hujusmodi, in variis »dictorum regnorum & provinciarum ecclesiis, atque »diœcesibus consistentium, quarum & quorum libe»ram, & fixam dispositionem Nobis & successoribus »nostris Romanis Pontificibus in perpetuum reservavi»mus, sunt, prout sequitur.

»Abulen. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Are»valo nuncupatus.*

»Aurien. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Bubal »nuncupatus.*

»Barchinonen. *Prioratus, olim Regularis, & mo»do secularis collegiatæ ecclesiæ Sanctæ Annæ.*

»Burgen. in Cathedrali, *Scholastria.*

»In eadem Cathedrali, *Archidiaconatus de Valen»zuela nuncupatus.*

»Calaguritan. in Cathedrali, *Archidiaconatus de »Naxera nuncupat.*

»In eadem Cathedrali, *Thesaurariatus.*

»Carthaginen. in Cathedrali, *Scholastria.*

»Item, *Beneficium simplex de Albazete nuncupa»tum.*

»Cæsaraugustan. in Cathedrali, *Archipresbyteratus »de Daroca nuncupatus.*

»In eadem Cathedrali, *Archipresbyteratus de Bel»chite nuncupatus.*

lados con especial denominacion, y expresados en el referido tratado, y que tambien se nombrarán abaxo, todos los quales componen el número de cincuenta y dos, para que á Nos y á los Pontífices Romanos nuestros succesores Nos quede algun arbitrio de proveer y gratificar á personas eclesiásticas de la nacion española, que sobresalgan en bondad de costumbres y doctrina, ó que por otra parte sean beneméritas de Nos y de ellos, y de la Sede Apostólica; de manera que no pueda proveerse, ni disponerse de ellos por otro que por Nos y los Pontífices Romanos nuestros succesores, en tiempo alguno, aunque entonces se halláre vacante la Sede Apostólica, y en qualquiera mes del año, aunque se halláren sitos en ciudades y diócesis, á cuyos Obispos y Prelados, aunque gocen del honor del Cardenalato, se hubieren acaso concedido ó se concedieren en adelante, como abaxo se dice, qualesquiera indultos, aunque amplisimos, de conferir algunos ó todos los beneficios eclesiásticos reservados, y afectos por otra parte á la Sede Apostólica, y que aconteciere vacar por qualquiera modo ó título, aun por consecucion de otra iglesia ó beneficio eclesiástico de patronato de los Reyes Católicos, ó pertenecientes por otra parte á la nominacion y presentacion de los mismos Reyes, ó por qualquiera persona, y aunque se halláre que algunos de ellos sean del dicho patronato real por fundacion, dotacion, privilegio, ú otro legítimo título, porque asi se ha convenido en el referido tratado; sino que siempre, y todas quantas veces vacaren todos y cada uno de ellos, como arriba se ha dicho, se confieran libremente por Nos, ó el Pontífice Romano que por tiempo fuere, ó próxîmo futuro, á Clérigos ó Presbyteros idóneos de la nacion española, bien vistos de Nos y de ellos respectivamente, sin reservacion alguna de pension ó exâccion de fianza, y que los dichos Clérigos ó Presbyteros, á cuyo favor se dispusiere de los expresados beneficios estén obligados á sacar las letras apostólicas de su provision y á pagar tambien las tasas acostumbradas y emolumentos debidos á la Cámara Apostólica, y á otros oficios y Oficiales de la Curia Romana.

Y los títulos y denominaciones de las dichas cincuenta y dos dignidades, canonicatos y prebendas, y beneficios exîstentes en varias iglesias y diócesis de los referidos reynos y provincias, cuya libre y fixa disposicion hemos reservado perpetuamente en Nos y en los Pontífices Romanos nuestros succesores, son como se siguen.

En la Catedral de Avila, *el Arcedianato llamado de Arevalo.*

En la Catedral de Orense, *el Arcedianato llamado de Bubal.*

En Barcelona, *el Priorato, antes Regular y ahora Secular, de la Iglesia colegiata de Santa Ana.*

En la Catedral de Burgos, *la Maestrescolía.*

En la misma Catedral, *el Arcedianato llamado de Palenzuela.*

En la Catedral de Calahorra, *el Arcedianato llamado de Náxera.*

En la misma Catedral, *la Tesorería.*

En la Catedral de Cartagena, *la Maestrescolía.*

Item, *el Beneficio simple llamado de Albazete.*

En la Catedral de Zaragoza, *el Arciprestazgo llamado de Daroca.*

En la misma Catedral, *el Arciprestazgo llamado de Belchite.*

leg. Cancellaveras, *ff. de iis, quæ in testament. delentur*, cum similibus, (in hujus asserti comprobationem multæ dispositiones contrahi poterant; dumtaxat in memoria 5. & 18. *tit.* 26. *part.* 2. *cum leg.* 20. *tit.* 28. *p.* 3. retineatur. Concordat *lex* 19. *tit.* 5. *ejusd. part.*) neque privilegium egreditur suos terminos. Cochier *in prec. primar. sect.* 2. §. Quod si per te, *in Scholiis*, *fol.* 32. & alii passim. (Concordat *Reg.* 17. & 18. *tit.* 34. *part.* 7. Conducit *bene perlecta lex* 2. *tit.* 1. *part.* 2. *Vide pa-*
11 *gin.* 301. *verb.* Beneficium *ad num.* 4.) Colligitur secundo, posse Imperatorem concedere preces primarias ad beneficia vacantia, etiam in mensibus Ordinariorum; habetur in ipso indulto pontificio primarum precum Cæsarearum, *citat.* §. Quodque quicumque, & in Rota Romana anno 1618. 4. Maji expresse decisum fuit, quod indultum precum Cæsarearum comprehendit etiam beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum, non obstantibus concordatis Germaniæ, cum illis nominatim, & expresse, prout requiritur, fuerit derogatum in eodem indulto posterioribus temporibus concesso; quam decisio-

12 nem refert Cochier. *leg. citat. fol.* 53. Et sic de facto continua praxi semper solent Imperatores primarias preces concedere, etiam in mensibus Ordinariorum; alioquin nimis angusta foret hæc gratia, si ad solos menses pontificios restringeretur; Cochier. *loc. cit. fol.* 62. & 63.
13 Colligitur tertio, posse Imperatores preces primarias concedere ad quævis beneficia Sedi apostolicæ reservata.
14 Excipiuntur tamen ea beneficia, quæ Papæ reservata sunt in *extravagan.* Ad regimen, *cap.* 13. *de præbendis inter communes*, ut sunt beneficia Cardinalium, & Officialium Curiæ romanæ ubicumque decedant. Item bene- 15
ficia eorum, qui aliunde cujusvis negotii causa ad Curiam veniunt, si in Curia, vel in accessu, & redditu intra duas dietas à Curia distantes, moriantur. Item bene- 16
ficia, quæ vacant per privationem, depositionem, translationem, promotionem, vel assecutionem alterius beneficii incompatibilis, si talis privatio, depositio, translatio, promotio, seu collatio beneficii per Sedem apostolicam facta sit &c. Hæc enim beneficia non comprehendun- 17
tur sub primariis precibus; alia vero omnia, etsi reserva-

“Civitatem Provinciæ Compostellanæ, in Cathedra»li, *Matriscolia.*

»Compostellan. in Cathedrali, *Archidiaconatus del»la Reyna nuncupatus.*

»In eadem Cathedrali, *Archidiaconatus Sanctæ Tes»siæ nuncupatus.*

»Item, *Thesaurariatus ejusdem Cathedralis Eccle»siæ.*

»Conchen. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Alar»con nuncupatus.*

»In eadem Cathedrali, *Thesaurariatus.*

»Corduben. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Cas»tro nuncupatus.*

»Item, *Beneficium simplex de Villalcazar.*

»Item, *Beneficium, Præstimonium nuncupatum de »Castro y Espejo.*

»Derthusen. in Cathedrali, *Sacristia.*

»In eadem Cathedrali, *Hospitalaria.*

»Gerundens. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Am»pueda nuncupatus.*

»Giennen. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Baeza »nuncupatus.*

»Item, *Beneficium simplex de Arzovilla.*

»Illerden. in Cathedrali, *Præceptoria.*

»Ispalen. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Xerez »nuncupatus.*

»Item, *Beneficium simplex de la Puebla de Guz»man nuncupatum.*

»Item, *Beneficium, Præstimonium nuncupatum in »Ecclesia Sanctæ Crucis de Ecixa.*

»Majoricen. in Cathedrali, *Præceptoria.*

»Item, *Præpositura Sancti Antonii de Sancto Anto»nio Vienen.*

»Nullius Diœcesis, Provinciæ Toletanæ, *Beneficium »simplex Sanctæ Mariæ de Alcala Real.*

»Oriolen. *Beneficium simplex Sanctæ Mariæ de »Elche.*

»Oscen. in Cathedrali, *Cantoria.*

»Oveten. in Cathedrali, *Cantoria.*

»Oxomen. in Cathedrali, *Scholastria.*

»In eadem Cathedrali, *Abbatia Sancti Barthilo»mæi.*

»Pampilonen. *Hospitalaria, olim regularis, modo »commendatari solita.*

»Item, *Præceptoria Generalis loci de Olite.*

»Placentin. Provinciæ Compostellanæ, in Cathedra»li, *Archidiaconatus de Medellin nuncupatus.*

»In eadem Cathedrali, *Archidiaconatus de Truxil»lo nuncupatus.*

»Salamantin. *Archidiaconatus de Monleon nuncu»patus.*

»Seguntin. in Cathedrali, *Thesauraria.*

»In eadem Cathedrali, *Abbatia Sanctæ Colomæ nun»cupata.*

»Tarraconen. in Cathedrali, *Prioratus.*

»Tirasonen. in Cathedrali, *Thesaurariatus.*

»Toletan. in Cathedrali, *Thesaurariatus.*

»Item, *Beneficium simplex de Ballejas.*

»Tuden. *Beneficium simplex Sancti Martini de »Roxal.*

»Valentin. in Cathedrali, *Sacristia Major.*

»Urgellen. in Cathedrali, *Archidiaconatus de An»dozza nuncupatus.*

»Zamoren. in Cathedrali, *Archidiaconatus de Toro »nuncupatus.*

»Ceterum quum aliàs super nonnullis dignitatum, »& canonicatuum ac præbendarum, seu beneficiorum in »ecclesiis cathedralibus Palentina, & Mindonien. aliàs »etiam vacantium, provisionibus apostolica auctoritate »factis, aliqua controversia insurrexerit propter quam »de illis provisi, earum & eorum actualem possessionem »respective adipisci nequiverunt: sublata modo per Trac»tatus prædicti conclusionem & ratihabitionem, ut præ»fertur, qualibet controversiæ causa: Iidem, ut supra, »provisi, eorum respectivè literarum apostolicarum vigo»re, in dictarum dignitatum, & canonicatuum, ac præ»bendarum, seu beneficiorum hujusmodi, veram, rea»lem, & actualem possessionem, juxta conventa in eo»dem tractatu, sine mora induci debebunt.

»Quo vero ad ceteras dignitates, & canonicatus, ac »præbendas, nec non beneficia ecclesiastica cum cura, & »sine cura in eorumdem regnorum ecclesiis sita, quæ »deinceps quovis modo vacare contingerit, ut pro eorum »futuris collationibus & provisionibus certa methodus »præfiniatur, volumus primo, atque statuimus, Archiepis»copos, & Episcopos ecclesiarum in iisdem regnis con»sistentium, aliosque inferiores conferendi potestatem »habentes, ea nimirum beneficia, quæ conferendi jus ha»bent, prout antea, quoties in *Martii*, *Junii*, *Septem»bris*, & *Decembris* mensibus tantum, etiamsi Sedes »Apostolica tunc vacet, vacare contigerit (Gratiis con»ferendi in sex alternatim anni mensibus, quæ iisdem »Archiepiscopis & Episcopis, quandiù ipsi apud eccle»sias & diœceses suas vere & personaliter resedissent, »concedi consueverant, quæque imposterum minime »concedentur, penitus exclusis) futuris temporibus »conferre, ac idoneis & benemeritis personis de illis »providere debere: Ac ita quoque ecclesiasticas per»sonas, seu patronos ecclesiasticos, quibus ad aliqua »beneficia ecclesiastica pro tempore vacantia nomina»tio, seu presentatio personarum idonearum in eis, ad »nominationem, seu præsentationem hujusmodi, per »Ordinarium loci, aut aliàs instituendarum, cessan»tibus reservationibus & affectionibus apostolicis, spec»tat & pertinet ad eadem beneficia in iisdem dum»taxat mensibus pro tempore vacantia, futuris quo»que temporibus nominare vel præsentare posse, ac »debere.

»At quia quædam ecclesiarum capitula, & Canoni»ci, nec non Rectores, ac monasteriorum Abbates, at»que etiam Christi fidelium confraternitates ecclesiasti»ca auctoritate erectæ, quibus electio personarum ido»nearum ad aliquot beneficia hujusmodi, dum ea pro »tempore vacant, competere dignoscitur, ad Nos, & »Sedem Apostolicam, pro reportanda electionum hu»jusmodi confirmatione, per literas apostolicas facien»da, recursum habere solent; volumus etiam, atque »statuimus, nihil in hac parte innovandum esse, sed »omnia, quæ hactenus circa hæc observata fuerunt, »imposterum quoque observari debere.

»Canonicatus autem illos, & *Magistrales*, *Doc»torales*, *Lectorales*, *ac Pœnitentiarias*, vulgo *de Offi»cio* nuncupatas præbendas dictarum ecclesiarum, quæ »prævio concursu conferri solent, etiam deinceps eis»dem modo & forma usque nunc laudabiliter serva»tis, absque minima in aliquo innovatione, futuris tem»poribus conferri & expediri: Pariterque quoad ea be»neficia, quæ de jure patronatus laicorum privatarum »personarum ex fundatione vel dotatione existunt, nihil »penitus innovari, volumus & decernimus.

»De parochialibus etiam ecclesiis, aliisque benefi»ciis

En la Catedral de Ciudad-Rodrigo de la Provincia de Santiago, *la Maestrescolía.*

En la Catedral de Santiago, *el Arcedianato llamado de la Reyna.*

En la misma Catedral, *el Arcedianato llamado de Santa Tesia.*

Item, *la Tesorería de la misma Iglesia Cathedral.*

En la Catedral de Cuenca, *el Arcedianato llamado de Alarcon.*

En la misma Catedral, *la Tesorería.*

En la Catedral de Cordoba, *el Arcedianato llamado de Castro.*

Item, *el Beneficio simple de Villalcazar.*

Item, *el Beneficio préstamo llamado de Castro y Espejo.*

En la Catedral de Tortosa, *la Sacristía.*

En la misma Catedral, *la Hospitalaría.*

En la Catedral de Gerona, *el Arcedianato llamado de Ampurdán.*

En la Catedral de Jaen, *el Arcedianato llamado de Baeza.*

Item, *el Beneficio simple de Arzonilla.*

En la Catedral de Lérida, *la Preceptoría.*

En la Catedral de Sevilla, *el Arcedianato llamado de Xeréz.*

Item, *el Beneficio simple llamado de la Puebla Guzmán.*

Item, *el Beneficio llamado Préstamo en la Iglesia de Santa Cruz de Ezija.*

En la Catedral de Mallorca, *la Preceptoría.*

Item, *la Prepositura de San Antonio de Santo Antonio Viennen.*

Nullius Diœcesis de la Provincia de Toledo, *el Beneficio simple de Santa Maria de Alcalá Real.*

Orihuela, *el Beneficio simple de Santa Maria de Elche.*

En la Catedral de Huesca, *la Chantría.*

En la Catedral de Oviedo; *la Chantría.*

En la Catedral de Osma, *la Maestrescolía.*

En la misma Catedral; *la Abadía de San Bartholomé.*

Pamplona, *la Hospitalaría, antes Regular; ahora Encomienda.*

Item, *la Preceptoría general del Lugar de Olite.*

En la Catedral de Plasencia de la Provincia de Santiago, *el Arcedianato llamado de Medellin.*

En la misma Catedral, *el Arcedianato llamado de Truxillo.*

Salamanca, *el Arcedianato llamado de Monleon.*

En la Catedral de Sigüenza, *la Tesorería.*

En la misma Catedral, *la Abadía llamada de Santa Coloma.*

En la Catedral de Tarragona, *el Priorato.*

En la Catedral de Tarazona, *la Tesorería.*

En la Catedral de Toledo, *la Tesorería.*

Item, *el Beneficio simple de Vallecas.*

Tui, *el Beneficio simple de San Martin de Rosal.*

En la Catedral de Valencia, *la Sacristía Mayor.*

En la Catedral de Urgel, *el Arcedianato llamado de Andorra.*

En la Catedral de Zamora, *el Arcedianato llamado de Toro.*

En lo demas, habiéndose suscitado en otro tiempo alguna controversia sobre algunas provisiones hechas con autoridad apostólica de dignidades y canonicatos, prebendas ó beneficios, vacantes tambien en otro tiempo en las iglesias catedrales de Palencia y Mondoñedo, por la qual no pudieron los provistos en ellas tomar respectivamente su actual posesion; abolida al presente qualquiera causa de disputa por la conclusion y ratificacion del mencionado tratado, como va referido; deberán los expresados provistos, en virtud de sus letras apostólicas respectivamente, entrar sin dilacion, en la verdadera, real y actual posesion de dichas dignidades, canonicatos y prebendas ó beneficios, segun lo convenido en el referido tratado.

Y en quanto á las demas dignidades, canonicatos y prebendas, como tambien à los beneficios eclesiásticos *cum Cura*, & *sine Cura*, sitos en las iglesias de dichos reynos, que aconteciere vacar en adelante, de qualquier modo que sea, para que se prefixe un metodo cierto en las colaciones y provisiones futuras de ellos, queremos en primer lugar, y establecemos, que los Arzobispos y Obispos de las iglesias exîstentes en los mismos reynos, y otros inferiores, que tienen facultad de conferir, deban en los futuros tiempos conferir como antes, es á saber, aquellos beneficios que tienen derecho de conferir y proveerlos en personas idóneas y beneméritas, siempre que aconteciere que vaquen en los meses de *Marzo*, *Junio*, *Septiembre y Diciembre* tan solamente, aunque entonces se halle vacante la Sede Apostólica, excluidas enteramente las gracias de conferir alternativamente en seis meses del año, que se habian acostumbrado conceder á los expresados Arzobispos y Obispos todo el tiempo que residiesen verdadera y personalmente en sus iglesias y diócesis, y que en adelante no se concederán en manera alguna. Y que del mismo modo las personas eclesiásticas ó patronos eclesiásticos á quienes toca y pertenece la nominacion y presentacion de algunos beneficios eclesiásticos por tiempo vacantes, en personas idóneas, que suelen instituirse en ellos en virtud de este nombramiento ó presentacion por el Ordinario del lugar, ó de otra manera, puedan y deban tambien en los futuros tiempos nombrar y presentar á los mencionados beneficios vacantes por tiempo en los dichos meses tan solamente, cesando las reservaciones y afecciones apostólicas.

Y porque algunos Cabildos y Canónigos de Iglesias, Rectores, y Abades de monasterios, y tambien Cofradías erigidas con autoridad eclesiástica, á las quales se sabe pertenecer la eleccion de persona idónea para algunos beneficios semejantes quando llegan á vacar por tiempo, suelen recurrir á Nos, y á la Sede Apostólica para obtener la confirmacion de estas elecciones, que se ha de hacer por letras apostólicas, queremos tambien, y establecemos, que nada se haya de innovar en esta parte, sino que todo lo que se hubiere observado hasta aqui acerca de esto, se deba observar tambien en adelante.

Y los *Canonicatos*, *magistralías*, *doctorales*, *lectorales* y *penitenciarías*, llamadas vulgarmente *Prebendas de Oficio* de dichas Iglesias, que suelen conferirse precediendo concurso, se dén y confieran tambien en adelante, y en los futuros tiempos en el mismo modo y forma guardada loablemente hasta aqui, sin la mas mínima innovacion en cosa alguna; igualmente queremos y decretamos, que no se innove la menor cosa en quanto á los beneficios que exîsten de derecho de patronato de laicos de personas particulares por fundacion ó dotacion.

Tambien se deberá disponer como antes de las iglesias

BIBLIOTECA CENTRAL